

การผลิตภาพยนตร์สั้นแนวดราม่า “วิภูสงสาร”
DRAMA FILM PRODUCTION “ALL DONE IN THE OPPOSITE OF AFTERNOON”

นายวัชรพล บักชี

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาภาพยนตร์และดิจิทัล มีเดีย ภาควิชาศิลปะศิลป์
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2560

การผลิตภาพยนตร์สั้นแนวดราม่า “วิญญูสงสาร”
DRAMA FILM PRODUCTION “ALL DONE IN THE OPPOSITE OF AFTERNOON”

นายวัชรพล ปักซี่

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาพยนตร์และดิจิทัล มีเดีย
ภาควิชานิเทศศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2560

ใบอนุญาตศิลปนิพนธ์

การผลิตภาพยนตร์สั้นแนวดราม่า “วิภูสงสาร”

DRAMA FILM PRODUCTION “ALL DONE IN THE OPPOSITE OF AFTERNOON”

นายวิชรพล ปักซี่

Mr. Watcharapol Paksri

ภาควิชานิเทศศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อนุมัติให้ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาภาพยนตร์และดิจิทัล มีเดีย

อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์..... วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑.
(อ.จรรยา หะทะโยธิน)

หัวข้อศิลปนิพนธ์ การผลิตภาพยนตร์ขนาดสั้นแนวดราม่าเรื่อง “วิภูสงสาร”
DRAMA FILM PRODUCTION “All done in the opposite
of afternoon”

ชื่อ นาย วัชรพล ปักซี่
สาขาวิชา ภาพยนตร์และดิจิทัลมีเดีย
ภาควิชา นิเทศศิลป์
คณะ สถาปัตยกรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2560
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อ.จรรยา เทตะโยธิน

บทคัดย่อ

โครงการศิลปนิพนธ์ชิ้นนี้เกิดขึ้นมาจากเรื่องราวของเพื่อนสนิทในวัยเยาว์และเรื่องราวในความทรงจำของข้าพเจ้า โดยเรื่องราวที่นำเสนอจะว่าด้วยเรื่องของความล้มเหลวในการดำรงชีวิต การกระทำที่ขัดต่อกรอบโครงสร้างทางศีลธรรมของสังคมของเด็กชายคนหนึ่ง โดยมุ่งเน้นที่จะดึงศักยภาพจากการศึกษาและถ่ายทำภาพยนตร์ตลอดเวลาสี่ปีออกมาสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ขึ้น เพื่อระลึกถึงเพื่อนสนิทผู้นั้น และหวังเป็นอย่างน้อยว่าผลงานชิ้นนี้จะสะท้อนถึงบางสิ่งบางอย่างแก่ผู้ชม

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณทุกๆคนที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของศิลปินพันธ์ขึ้นนี้ทั้งในช่วงเวลาอันสั้นหรือตลอดทุกชั้นตอน ขอขอบคุณครูปูและพี่โบ๊ทที่เป็นที่ปรึกษาในการผลิตผลงานขึ้นนี้ในทุกชั้นตอน ขอขอบคุณและขอโทษนักแสดงทุกๆคนที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในผลงานขึ้นนี้ด้วยความเต็มใจหรือไม่ก็ตาม ขอขอบคุณพ่อและพี่สองที่ติดต่อหาผู้สนับสนุนเอื้อเพื่ออุปกรณ์ในการถ่ายทำ ขอขอบคุณครอบครัวที่สนับสนุนในทุกๆด้านที่ลูกกำลังทำอยู่แม้จะไม่เคยรู้เลยว่าสิ่งที่ลูกทำคืออะไรและลูกกำลังทำอะไรอยู่ให้ออกมาได้สำเร็จลุล่วง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญภาพประกอบ.....	จ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ.....	1
วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	1
ขอบเขตของโครงการ.....	1
ลักษณะของโครงการ.....	2
แนวทางการบรรลุเป้าหมาย.....	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
2 การค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูล.....	4
ข้อมูลที่ใช้ในการเขียนบทภาพยนตร์.....	4
3 บทภาพยนตร์.....	13
บทภาพยนตร์.....	13
4 ขั้นตอนก่อนถ่ายทำภาพยนตร์.....	25
การวางแผนการทำงานในการเตรียมการถ่ายทำภาพยนตร์.....	25
เอกสารข้อมูลนักแสดง.....	26
สถานที่ถ่ายทำ.....	27
แผนการถ่ายทำ.....	30

	หน้า
5	ขั้นตอนการถ่ายทำภาพยนตร์ 32
	การถ่ายทำภาพยนตร์..... 32
6	ขั้นตอนหลังการถ่ายทำภาพยนตร์ 38
	การตัดต่อและการลำดับเรื่อง 38
	การทำสีภาพยนตร์ 39
	การทำเสียงภาพยนตร์..... 40
7	บทสรุปและข้อเสนอแนะ 41
	บทสรุป..... 41
	ปัญหาในการผลิตภาพยนตร์ 41
	ปัญหาด้านบทภาพยนตร์..... 42
	ปัญหาด้านการตัดต่อภาพยนตร์..... 42
	ข้อเสนอแนะ 43
	บรรณานุกรม 44
	ภาคผนวก 45
	งบประมาณที่ใช้ในการถ่ายทำ..... 46
	ประวัติผู้วิจัย 52

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
2.1	โปสเตอร์ภาพยนตร์ Two Days, One Night(2014)	12
4.1	แปลนภูมิ	27
4.2	บริเวณหน้าภูมิ	27
4.3	ภายในภูมิ	28
4.4	ภายในห้องหลังการเซ็ท	28
4.5	ห้องปติมากรรม	29
4.6	โต๊ะภายในร้านข้าวมันไก่	29
4.7	สถานีรถไฟขณะรถไฟมา	30
5.1	แผนผังการจัดวางและควบคุมงานศิลป์	32
5.2	การถ่ายทำในฉากที่ 9	33
5.3	การถ่ายทำในฉากที่ 9	33
5.4	การถ่ายทำในฉากที่ 6,7	34
5.5	ภายในห้องพักก่อนการเซ็ท	35
5.6	ภายในห้องพักหลังการเซ็ท	35
5.7	การถ่ายทำในฉากที่ 2	36
5.8	การถ่ายทำในฉากที่ 4	36
5.9	การถ่ายทำในฉากที่ 8	37
6.1	ก่อนการทำสีภาพยนตร์	39
6.2	หลังการทำสีภาพยนตร์	39

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ

โครงการศิลปนิพนธ์ชิ้นนี้ได้แรงบันดาลใจมาจากเรื่องของเพื่อนสนิทในวัยเยาว์ของข้าพเจ้า โดยนำเสนอเรื่องราวของเขา ผู้ซึ่งถูกสังคมตัดสินว่าเป็นผู้ล้มเหลวในการดำรงชีวิตจากการกระทำที่ขัดต่อกรอบโครงสร้างทางศีลธรรม นำมาปะติดปะต่อร้อยเรียงกับเหตุการณ์ของตัวข้าพเจ้า ประกอบกับแนวคิดอัตถิภาวนิยม (Existentialism) และแนวคิดว่าด้วยอัตบุคคลและความเป็นอัตวิสัยของ มิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault)

ข้าพเจ้านำเสนอสิ่งเหล่านี้ผ่านเหตุการณ์ตลอดทั้งวันของตัวละครนักศึกษาหนุ่มคนหนึ่งออกมาในรูปแบบภาพยนตร์ขนาดสั้น ภาพยนตร์เรื่องนี้จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการสำรวจการคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) สำหรับตัวข้าพเจ้าและผู้อื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลงานชิ้นนี้

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 2.1. เพื่อศึกษาการผลิตภาพยนตร์ขนาดสั้นแนวดราม่าในรูปแบบสัจนิยมใหม่ (Neorealism)
- 2.2. เพื่อศึกษาและฝึกฝนกระบวนการคิดการเล่าเรื่องและการจัดองค์ประกอบต่างๆโดยปะติดปะต่อเรื่องส่วนตัวและเรื่องราวจากเพื่อนสนิทให้รวมอยู่ในโครงสร้างตัวละครเดียวกัน
- 2.3. เพื่อเผยแพร่มุมมองการคิดเชิงวิพากษ์ต่อสังคมของข้าพเจ้าผ่านภาพยนตร์ขนาดสั้น

3. ขอบเขตของโครงการ

3.1. ภาพยนตร์ขนาดสั้น 1 เรื่อง มีความยาวประมาณ 27 นาที ในรูปแบบ 16:9

3.2. เสียงภาษาไทย / Subtitle English

4. ลักษณะของโครงการ

ภาพยนตร์ขนาดสั้นแนวดราม่า ที่เสนอมุมมองการคิดเชิงวิพากษ์ต่อสังคม ผ่านเหตุการณ์ประจำวันของตัวละครนักศึกษาหนุ่ม ผู้มีมุมมองต่อความสมบูรณ์แบบของมนุษย์ในรูปแบบของตัวเอง แต่สังคมที่เขาอาศัยอยู่มองความสมบูรณ์แบบในชุดความคิดที่แตกต่างออกไป จึงเกิดความขัดแย้งระหว่างตัวตนของเขาและสังคมที่เขาอาศัยอยู่ ทำให้เขามีปัญหาในการใช้ชีวิต ในที่สุดเขาจึงกลับไปพบกับพระรูปหนึ่งที่ทำให้เขากลับไปจุดเดิม ภาพยนตร์เรื่องนี้ถ่ายทอดมาจากเรื่องราวจริงจากความทรงจำของตัวข้าพเจ้าและเพื่อนสนิทของข้าพเจ้า ให้อยู่ภายใต้โครงสร้างตัวละครเดียวกัน

5. แนวทางการบรรลุเป้าหมาย

5.1. ค้นคว้ารวบรวมข้อมูล

5.1.1. รวบรวมข้อมูลจากเพื่อนสนิท ทบทวนความทรงจำของตัวเองและบันทึกเรื่องราวต่างๆที่เกี่ยวกับเพื่อนสนิท เพื่อสรุปเหตุการณ์และชีวิตประจำวันของตัวละคร

5.1.2. เข้าไปอยู่ในพื้นที่ที่เดียวกับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับตัวละครเพื่อพัฒนาบท

5.1.3. ค้นคว้ารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดอัตถิภาวนิยมและแนวคิดอัตบุคคล และความเป็นอัตวิสัยของ มิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) รวมถึงงานที่มีแนวทางเดียวกันที่ถูกร้อยเรียงผ่านบริบททางสังคมไทย

5.1.4. ทดลองรูปแบบการถ่ายทำโดยไม่ใช้ขาตั้งกล้อง (handheld camera) และการถ่ายทำให้เป็นรูปแบบมุมมองการเฝ้าสังเกตการณ์ (objective view)

5.2. การเขียนบท

5.2.1. นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาจัดลำดับโครงสร้างทุกโครงสร้างภายในเรื่อง

5.2.2. เขียนบทภาพยนตร์หลังจากผ่านการวิเคราะห์และปรับปรุงแก้ไข

5.3. การเตรียมตัวถ่ายทำ

5.3.1. หาสถานที่ที่เหมาะสมกับเหตุการณ์ในภาพยนตร์ ยกเว้นวัดที่เลือกใช้สถานที่จริง

5.3.2. ออกแบบมุมมองภาพและแสงที่จะใช้ในการถ่ายทำร่วมกับผู้กำกับภาพ

5.3.3. ออกแบบงานศิลป์ในภาพยนตร์ร่วมกับผู้กำกับศิลป์

5.3.4. คัดเลือกนักแสดง

5.3.5. จัดหาทีมงานและอุปกรณ์ที่จะใช้ในการถ่ายทำทั้งหมด

5.4.6. จัดวางแผนวันและเวลาในการถ่ายทำ

5.4. การถ่ายทำ

5.4.1. ทำการถ่ายทำส่วนที่เป็นภาพยนตร์สั้นให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

5.4.2. ถ่ายบรรยากาศจริงเหตุการณ์ต่างๆภายในวัดขณะที่ไม่มีกองถ่าย

5.5. ขั้นตอนหลังการถ่ายทำ

5.5.1. ตัดต่ออย่างคร่าว โดยใช้โปรแกรม Adobe Premiere Pro

5.6.2. คิดและวิเคราะห์ถึงการตัดต่ออย่างคร่าว และลองนำมาตัดต่อใหม่อีกครั้ง

5.7.3. แก้ไขภาพยนตร์ให้ตรงตาม Mood and Tone ที่ตั้งใจไว้

5.8.4. ออกแบบเสียงภายในภาพยนตร์ และจัดวางดนตรีประกอบ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1. ภาพยนตร์เรื่องนี้ถูกสร้างขึ้นเพราะต้องการระลึกถึงเพื่อนคนหนึ่ง ขณะเดียวกันมันไม่ได้ถูกสร้างมาเพื่อคนใดคนหนึ่ง แต่อาจมีอีกหลายคนที่มีประสบการณ์ชีวิตแบบเดียวกับตัวละคร เนื้อหาละครเรื่องนี้ไม่ได้นำเสนอชีวิตในด้านบวกของตัวละครและสถาบันศาสนาในเรื่อง อย่างไรก็ตามการมีพื้นที่ให้ภาพยนตร์สะท้อนด้านลบของชีวิตและสังคมเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อผู้ชมได้รับรู้และเกิดการวิเคราะห์ และวิพากษ์ นั่นคือประโยชน์ที่ผู้ชมจะได้รับจากภาพยนตร์

6.2. เพิ่มทักษะและได้ศึกษา กระบวนการผลิตภาพยนตร์รูปแบบสมัยนิยมใหม่

6.3. ได้วัดผลกับตัวเองว่าคู่ควรกับสิ่งที่ศึกษามาตลอดสี่ปีที่ผ่านมาหรือไม่ในอนาคต

บทที่ 2

การค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่ใช้ในการเขียนบทภาพยนตร์

แม้ว่างานภาพยนตร์สั้นชิ้นนี้จะได้แรงบันดาลใจมาจากตัวของเพื่อนข้าพเจ้าและตัวของข้าพเจ้าเองก็ตาม แต่ข้าพเจ้าก็ต้องการเขียนบทภาพยนตร์ที่ต้องการมุ่งเน้นให้เห็นถึงการวิพากษ์ต่อสังคมผ่านเหตุการณ์ในภาพยนตร์ จึงได้ค้นคว้าวิธีการเล่าเรื่องของงานเขียนและงานภาพยนตร์ที่สามารถเป็นต้นแบบในการคุมทิศทางการผลิตงานภาพยนตร์ให้ไปในทางที่ควรจะเป็นมากยิ่งขึ้น โดยนักเขียนที่มีวิธีการเล่าเรื่องและการเขียนที่พูดถึงมนุษย์ผู้ใช้ชีวิตล้มเหลวในสังคมได้อย่างน่าสนใจและใกล้เคียงกับงานของข้าพเจ้าก็คือ Albert Camus โดยงาน ของ Camus นั้นใช้เทคนิคของโศกนาฏกรรมในการที่จะสร้างความสง่างามให้แก่ตัวละคร แต่ก็เป็นเรื่องโศกนาฏกรรมที่ไม่เหมือนกับโศกนาฏกรรมโบราณเพราะในวรรณกรรมของ Camus โลกเป็นโลกที่ไร้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นโลกที่ไม่มีพระเจ้าและมนุษย์ต้องพึ่งตนเอง และหากพูดถึงเรื่องเพศภาพที่เชื่อมต่อกับอัตวิสัยและอำนาจทางสังคมหรือว่าด้วยเรื่องการวิพากษ์แล้วนั้น Foucault คือตัวเลือกหลักที่ข้าพเจ้าค้นคว้าข้อมูลเพื่อมาพัฒนาบทภาพยนตร์ชิ้นนี้

วิเคราะห์การเขียนและแนวคิดของ Albert Camus

อัลแบร์ กามูส์ เป็นนักเขียนยอดเยี่ยมรางวัลโนเบลร่วมสมัยกับฌอง-ปอล ซาทร์ซึ่งเป็นนักเขียนเช่นกัน โดยทั้งสองอยู่ในกลุ่มปัญญาชนกลุ่มเดียวกัน และเป็นเพื่อนสนิทกัน ดังนั้นแล้วคนทั่วไปจะมักเข้าใจว่า กามูส์เป็นนักเขียนของปรัชญาอัตถิภาวนิยม (Existentialism)¹ ที่มีซาทร์เป็นผู้นำ ในช่วงแรกข้าพเจ้าก็เข้าใจเช่นกัน โดยการอ่านงานของกามูส์ในแต่ละครั้งจะอ่านในกรอบของความคิดเรื่องการแปลกแยกตัวเอง และความสำคัญของปัจเจกชนเหนือสังคม ซึ่งเป็นกรอบความคิดสำคัญของปรัชญาชิ้นนี้ โดยงานชิ้นสำคัญที่ทำให้เข้าใจในกรอบแบบนี้คือ *The Stranger* หรือที่มีชื่อไทยว่า *คนนอก*² โดยตอนแรกข้าพเจ้ามองว่าเป็นเรื่องของคนแปลกแยกจากตัวเองมากจนไม่รู้จักตัวเอง และไม่มีความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกต่อซุ้รัก หรือความตายของมารดาของตนเอง กระทั่งการลงมือฆ่าชาวอาหรับตาย ตัวเอกของเรื่องก็ไม่ว่าตนทำไปเพราะอะไร อีกทั้งไม่มีความรู้สึกผิดแต่อย่างใดนอกจากเป็น คนนอกต่อตัวเองแล้ว ตัวละครเอกในเรื่องยังทำตัวเป็นคนแปลกหน้าต่อสังคมอีกด้วยไม่ยอมมีชีวิตตามค่านิยมสังคม จนกระทั่งไม่มีความสุขจากมนุษย์สัมพันธ์และไม่สามารถมีชีวิตในสังคมได้ การยอมให้ศาลพิพากษาประหารชีวิตตนเองไม่ได้เป็นการยอมรับอำนาจของสังคมหรือยอมให้ความตายเหนือชีวิต แต่เป็นการใช้ความตายยืนยันคุณค่าของชีวิต หากชีวิตไม่มีความตายเป็นจุดจำกัดคุณค่าของชีวิตปัจจุบันในเวลานี้ เดี๋ยวนี้ ก็จะถูกมองข้ามไปได้ง่ายราวกับว่าไม่มีความสำคัญอยู่ในตัวเองเลย การยึดถือตัวเองสำคัญกว่าสังคมหรือการมีทัศนคติเช่นนี้ต่อชีวิตและความตาย เป็นลักษณะของมนุษย์ในปรัชญาอัตถิภาวนิยม

ภายหลังเมื่อข้าพเจ้าได้อ่านหนังสือปรัชญาแห่งความไร้เหตุผลที่วิเคราะห์แนวคิดของนักเขียนผู้นี้ และอ่านนิยายเรื่อง *The Plague* ที่มีชื่อไทยว่า *กาฬโรค* ข้าพเจ้าเริ่มเห็นเอกลักษณ์ทางความคิดของนักเขียนผู้นี้ ที่ปรากฏในปรัชญาแห่งความไร้เหตุผล กระทั่งเข้าใจว่าทำไมผู้เขียนถึงได้ปฏิเสธว่าไม่ได้เป็นนักเขียนในกลุ่มปรัชญาอัตถิภาวนิยม เพราะกามูส์ก็มีความคิดนอกกรอบปรัชญาอัตถิภาวนิยม ซึ่งปรัชญาความไร้เหตุผลนี้เป็นกรอบแนวคิดของคนเดินดินที่พยายามต่อสู้ และทำให้ชีวิตที่ไร้ความหมายมีค่าและมีความสุขในโลกที่ไร้เหตุผล ไม่เป็นตามที่คนอื่นเห็นว่าควรจะเป็น

การเห็นเอกลักษณ์ใหม่ของกามูส์ ส่งผลให้ข้าพเจ้ามีทัศนคติใหม่ต่องานเขียนของเขา โดยตระหนักว่างานเขียนของเขามีคุณค่าอยู่ในตัวโดยไม่ต้องไปเชื่อมโยงกับปรัชญาอัตถิภาวนิยม คนนอก ในกรอบความคิดเก่าก็เลยกลายเป็น คนนอกในตัวเราที่ไม่รู้อะไรเลยเกี่ยวกับตัวเองไม่ว่าจะ

¹ อัมพรธ ใตระกูล, *คนนอก*(Albert Camus 2553)

² ศักดิ์ชัย นิรัฐทวี *ปรัชญาเอ็กซิสเตนเชียลลิสม์* พิมพ์ครั้งที่ 2.(กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วีลี, 2526)

เป็นความรู้สึกหรือความต้องการ และเป็นคนนอกที่ไม่สามารถอยู่ในสังคมได้ได้อย่างมีความสุข อย่างไรก็ตาม คนนอกมีลักษณะไม่เหมือนคนวิกลจริตทางสังคม ที่ไม่สามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสังคมได้ สาเหตุของความรู้สึกแปลกแยกจากคนอื่นและสังคมที่ทำให้เป็นคนนอกนั้นไม่ได้เกิดจากการขาดทักษะทางสังคม (Social Quotient) แต่เกิดจากการยึดถือตัวเองเป็นใหญ่เหนือคนอื่นและในสังคมที่อยู่ไม่มีคุณค่าอะไร คนนอกในความหมายนี้มีให้เห็นกันอยู่ทั่วไปในสังคม และนำเรื่องคุณธรรมที่เกิดจากความพยายามของมนุษย์ที่ไร้เหตุผลให้เกิดคุณค่ามาเผยแพร่ด้วย ในขณะที่เดียวกันเสรีภาพที่มีต่อการมีชีวิตให้สมกับเป็นชีวิตของมนุษย์ แต่ขณะเดียวกันคุณธรรมก็เป็นพื้นฐานของความสำเร็จของศักดิ์ศรีมนุษย์ และมีคุณค่าเท่าเทียมกับเสรีภาพ ซึ่งหากอย่างใดอย่างหนึ่งหมดลงไปชีวิตก็ไร้ความหมายที่จะต้องต่อสู้เพื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เฉกเช่นช่วงสุดท้ายแห่งชีวิตของตัวละครเอกในคนนอกได้มีโอกาสเปรียบเทียบว่าคนที่มิพระเจ้ากับคนเดนตายที่ไร้พระเจ้าอย่างเขานั้นใครจะเป็นที่พึ่งตนเองได้ดีกว่ากัน

เพศภาพ อัตบุคคลและอำนาจ คิดอย่างวิพากษ์

ในส่วนการค้นคว้าข้อมูลในส่วนนี้ ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นแนวคิดและกรอบความคิดของ มิเชล ฟูโกต์ เป็นส่วนใหญ่โดยจะเป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาบทภาพยนตร์ และวิเคราะห์ตัวละครในเชิงลึกถึงความสมเหตุสมผลของการกระทำ วิธีการเล่าเรื่อง และรูปแบบชุดความคิดที่ต้องการจะถ่ายทอดออกมา

อำนาจกับร่างกาย

การที่ฟูโกต์ หันมาถกเถียงถึงความเชื่อมโยงระหว่างอำนาจกับร่างกาย ก็เพราะเขาต้องการติดตามการทำงานของอำนาจในระดับจุลภาค เพื่อแยกแยะตัวของเขาเองให้แตกต่างจากแนวทางการศึกษาอำนาจอื่นๆ ที่มักจะศึกษาบทบาทของอำนาจในการครอบงำโดยบุคคลและสถาบันสำคัญต่างๆ ซึ่งเป็นมุมมองในระดับมหภาค ทั้งนี้ก็เพื่อยืนยันอีกด้วยว่าอำนาจนั้นปฏิบัติการอยู่ในกระบวนการต่อสู้ทุกหนทุกแห่ง โดยการลงไปสัมผัสสถิตยอยู่ในความสัมพันธ์ย่อยๆ ขนาดเล็ก (Micro Power) รวมทั้งการไปสวมทับหรือสัมผัสสถิตอยู่ในร่างกายของคนด้วย

ในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจกับร่างกายนั้น ฟูโกต์เริ่มจากการนำเสนอแนวความคิดว่าด้วยเรื่อง “ร่างกายใต้บังคับการ” (Docile Body)³ เพื่อโต้เถียงกับความเข้าใจเดิมๆ ที่มักจะเชื่อว่า คนเราสามารถควบคุมร่างกายของตนเองได้ โดยเสนอข้อถกเถียงใหม่ว่าร่างกายของคนเรานั้นยังอาจจะถูกควบคุมโดยไม่รู้ตัวด้วยก็ได้ ทั้งนี้เพื่อสื่อความหมายถึงร่างกายที่ยอมรับความจริงของวาทกรรมหนึ่ง จนตกอยู่ใต้อำนาจของการนิยามความจริงตามวาทกรรมนั้น ด้วยการยอมรับการบงการจากความจริงนั้น เช่น เมื่อคนไข้คนหนึ่งถูกแพทย์วินิจฉัยว่าเป็นโรคมะเร็ง ร่างกายคนไข้

³ ทองกร โภคธรรม, ร่างกายใต้บังคับการ(Michel Foucault 2558)

คนนั้นก็อ่อนปวกเปียกจนกลายเป็นร่างกายใต้บังการ ด้วยการสยบยอมให้แพทย์จัดการกับร่างกายของตนอย่างไรก็ได้ เพียงแต่ขอให้หายจากโรคนั้นก็แล้วกัน

การกลายเป็นร่างกายใต้บังการจากการยอมรับความจริงจากวาทกรรมอีกลักษณะหนึ่งนั่นก็คือ การรับเอาความคิด หรือความหมายหนึ่งว่าเป็นความจริงด้วยการยอมให้ความคิดนั้นเข้ามายึดโยงเป็นส่วนหนึ่งของร่างกาย และจิตใจของตนเอง (Embodiment) จนความคิดดังกล่าวมีอำนาจบังคับคนนั้นบังคับตัวเองโดยไม่รู้ตัว ซึ่งแสดงว่าอำนาจมีลักษณะที่เป็นความสัมพันธ์เชิงครอบงำที่ซับซ้อน (Multiplicity of Domination) ไม่ใช่แค่การครอบงำธรรมดาอย่างตรงไปตรงมาเพราะมีมิติต่างๆซ้อนทับกันอยู่ โดยอำนาจถูกนิยามผ่านความสัมพันธ์หลายชั้นที่ซ้อนกันอยู่ในจิตใจและร่างกาย

ดังตัวอย่างจากวาทกรรมของความงามในทุกวันนี้ที่นิยามว่าผู้หญิงสวยต้องผอม ผู้หญิงที่ตักอยู่ได้วาทกรรมดังกล่าวจึงพยายามเสริมความงามด้วยการยอมเจ็บกายเพื่อความงาม เช่น ยอมไปดูดไขมันออกจากหน้าท้องจนบางครั้งอาจทำให้ตัวเองเสียชีวิตก็ยอม ซึ่งแสดงว่ากลายเป็นร่างกายใต้บังการ บางครั้งหญิงสาวบางคนก็เสริมความงามด้วยการใช้เครื่องสำอางจำนวนมาก โดยนึกไปว่าเราทำไปเพื่อตัวเองแต่จริงๆแล้ว เราไม่ได้ทำไปเปล่าๆ เพราะเราต้องเสียค่าใช้จ่ายไปกับมูลค่าของเครื่องสำอางเหล่านั้นจำนวนมาก ซึ่งแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าอำนาจปฏิบัติการผ่านทางเทคนิคของวาทกรรมในเรื่องความงามที่กระทำกับร่างกายของคน

แต่ฟูโกต์ปฏิเสธไม่ยอมรับว่าอำนาจจะกระทำไปในทิศทางเดียวคือการบังคับควบคุมและกำหนดเท่านั้น หรือไม่ใช่พลังในเชิงลบที่กำกับควบคุมคนอย่างเดียว โดยพยายามถกเถียงว่า อำนาจมีพลังในทางบวกด้วย (Positive Force) ด้วยการชี้ให้เห็นว่าอำนาจปฏิบัติการอยู่บนความสัมพันธ์เชิงซ้อนที่ซ้อนทับกันหลายอย่าง ข้อถกเถียงตรงนี้เป็นสิ่งที่ฟูโกต์ใช้อำนาจในการสร้างความคิดในเรื่อง “เพศวิถี” (Sexuality) โดยเสนอความคิด ว่าการผลิตเพศวิถี เป็นบทบาทของอำนาจเช่นกัน ตรงที่ผู้คนต่างๆก็สามารถกำหนดเพศวิถีของตัวเองได้

ขณะที่เราอาจจะถูกควบคุมและกำกับอย่างเข้มงวดเราก็ยังมีอำนาจในการกำหนดเพศวิถีของเราเองได้ สภาวะดังกล่าวแสดงว่าอำนาจมีสองด้านไม่ใช่มีเพียงด้านเดียวจากความเข้าใจมิติเชิงบวกของอำนาจที่ผู้คนสามารถเลือกได้หลายวิธีและทำให้คนเรานิยามตัวเองได้หลากหลายมากขึ้น ซึ่งช่วยให้ไม่ถูกอำนาจกำกับควบคุม หากไปตามนิยามเดียวหรือมองทางเดียว ก็อาจจะถูกกำกับควบคุมได้ง่าย แต่ถ้าคนเรามีวิธีนิยามได้หลากหลาย ก็จะทำให้แสดงตัวตนได้หลากหลายมากขึ้น

อำนาจกับเพศสภาพ

การปกครองในด้านที่เกี่ยวข้องกับเพศสภาพนั้นถือเป็นหัวใจของกลยุทธ์ในการทำให้เป็นบรรทัดฐานหรือเป็นปกติธรรมดา กล่าวคือ เรามักจะพูดว่าคนเราก็ต้องเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย ซึ่งถือเป็นเรื่องปกติอยู่แล้ว ถ้าไม่มี 2 เพศจะมีลูกมีหลานได้อย่างไร การสร้างความเป็นปกติธรรมดาจึงฝังรากลึกอยู่ในความเข้าใจของเรื่องเพศสภาพเพราะมองเห็นได้อย่างชัดเจน อำนาจชีวะที่เกี่ยวข้อง

กับเรื่องของเพศสภาพจึงทำงานได้ดีบนร่างกายของคน ซึ่งเชื่อมโยงอำนาจเข้ากับร่างกายเพราะว่าเรื่องเพศสภาพ จริงๆแล้วฟูโกต์มองว่าเป็นเครื่องมือของอำนาจ (ในความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับอำนาจ) เพราะสามารถไปทำงานได้อย่างเข้มข้นอยู่บนร่างกายของคน ในฐานะที่เป็นพื้นฐานของเทคนิควิธีของอำนาจในยุคปัจจุบัน

ความคิดเรื่องเทคนิควิธีของอำนาจนี้แสดงถึงความพยายามจะชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างหญิงชายมากขึ้นด้วยการเน้นความเป็นเพศให้เด่นชัดยิ่งขึ้นดังจะเห็นได้ว่าความเป็นชาย และ ความเป็นหญิง จะถูกทำให้ชัดเจนขึ้นเรื่อยๆโดยแยกแยะออกจากกัน เช่น ความเป็นหญิงต้องบอบบาง ความเป็นชายต้องบึกบึน การนิยามเหล่านี้จะกระทำผ่านการโฆษณา เครื่องสำอางเพื่อเสริมความสวยงามและแฟชั่น ฯลฯ ซึ่งแทรกอยู่ในทุกเรื่องทั้งหมดนี้เป็นความพยายามพื้นฐานในการทำให้เป็นเรื่องของความเป็นปกติธรรม และยิ่งเรายอมรับความเป็นบรรทัดฐานมากเท่าไร ความเป็นปกติธรรมดานี้ก็จะยิ่งกำกับควบคุมเรามากเท่านั้นซึ่งจะชัดเจนมากเมื่อไปทำงานผ่านเรื่องเพศสภาพ⁴

นักสตรีนิยม (Feminist) บางแนวทางจึงนำทฤษฎีของฟูโกต์ไปใช้ในการศึกษาอย่างมาก แต่ก็ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากนักสตรีนิยมแนวที่ต้องการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกกลับ (Radical) เช่นกัน (McNay 1992) โดยกล่าวว่าฟูโกต์ฝังตัวอยู่กับเรื่องเพศสภาพมากเกินไปแต่ฟูโกต์ก็วิเคราะห์ดูแล้วว่าในโลกของทุนนิยมปัจจุบันซึ่งเป็นยุคสมัยใหม่ได้หันมาทำให้เรื่องเพศเป็นเรื่องปกติให้ธรรมดาและบังคับควบคุมจากภายในใจของผู้คนเองมากขึ้น

การปฏิบัติการของการทำให้รู้สึกว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่มีอยู่ในทุกเรื่องในชีวิตประจำวัน ซึ่งก่อให้เกิดการกำกับจากภายในตัวผู้คนเอง จุดนี้เป็นผลจากการวิเคราะห์ของฟูโกต์ โดยเฉพาะอำนาจในแบบการปกครองชีวญาณ คืออำนาจที่บังคับจากภายในและสร้างความเป็นปกติธรรมดาผ่านการโยงเรื่องอำนาจกับเพศสภาพ ฟูโกต์จึงชี้ว่าเราควรให้ความสำคัญกับการสร้างอัตลักษณ์เพราะเพศสภาพถูกนิยามขึ้นมาว่าเป็นเรื่องปกติที่อยู่ในปฏิบัติการในชีวิตประจำวันตรงนี้ ฟูโกต์น่าจะพูดอย่างเลื่อนลอย ในประเด็นที่ว่าชีวิตประจำวันถูกควบคุมให้เห็นเป็นปกติธรรมดา

ต่อมา เดอ เซร์โต (Michel de Certeau) ได้โต้แย้ง ฟูโกต์ในแง่ที่ว่าชีวิตประจำวันอาจจะไม่ใช่เรื่องปกติธรรมดาเสมอไป การปฏิบัติการในชีวิตประจำวันจริงๆแล้วอาจเป็นเรื่องของการต่อต้านก็ได้และอาจจะไม่ใช่การครอบงำอย่างเดียว โดยผ่านการบริโภคความหมายแต่ ฟูโกต์มักจะเน้นเฉพาะมุมมองในด้านของการครอบงำซึ่งสะท้อนอิทธิพลของแนวคิดแบบโครงสร้างนิยม ที่ยังดำรงอยู่ในความคิดของฟูโกต์อย่างต่อเนื่อง ความเข้าใจของฟูโกต์ตรงนี้มีลักษณะคล้ายคลึงกับนักคิดในสำนักทฤษฎีเชิงวิพากษ์ที่แฟรงก์เฟิร์ต (Frankfurt School of Critical Theory) เช่นอดอร์โน (Theodor W. Adorno) ซึ่งวิพากษ์วิจารณ์สังคมทุนนิยมในปัจจุบันว่ามีแต่ด้านการครอบงำ และ

⁴ อานันท์ กาญจนพันธุ์, คิดอย่างมิเชล ฟูโกต์ คิดอย่างวิพากษ์: จากวาทกรรมของอัตบุคคล ถึงจุดเปลี่ยนของอัตตา พิมพ์ครั้งที่ 2. (เชียงใหม่ :มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2555)

มอมเมา (ทั้งที่จริงแล้วก็อาจจะอยู่ภายใต้เงื่อนไขบางอย่าง) ทั้งนี้เพราะมองการบริโภคเชิงลบในลักษณะที่เรียกว่าบริโภคนิยม ซึ่งเป็นการบริโภคความหมายที่อยู่ภายใต้การครอบงำ

แต่ฟูโกต์ก็ยังคงเตือนให้ระวัง และชี้ว่าคนเราจะหลุดออกจากการครอบงำได้ต้องมีการวิพากษ์วิจารณ์และต้องเน้นอัตลักษณ์ของตัวเอง โดยเฉพาะอัตลักษณ์ในเรื่องเพศสภาพ ถ้าเราไปติดอยู่กับอัตลักษณ์ที่มีอยู่เพียงสองเพศก็จบกัน เพราะเท่ากับเราไปยอมรับความเป็นปกติธรรมดาที่มีอยู่สองเพศ การสร้างอัตลักษณ์ของการเป็นเพศที่สาม อาจถือเป็นความพยายามต่อสู้กับความเป็นปกติธรรมดา ในเมื่อความเป็นปกติธรรมาคือด้านที่ถูกครอบงำ เมื่อคนเราพยายามทำอะไรไม่ปกติธรรมดา ก็อาจจะเป็นการตอบโต้กับการครอบงำนั่นได้ในระบบทุนนิยม การครอบงำส่วนใหญ่มักผูกติดอยู่ในเรื่องเพศแทบทั้งสิ้น เช่น ในปัจจุบันการโฆษณา มักจะไม่เคยหลุดออกไปจากเรื่องเพศสภาพเลย หรือแม้แต่ในประเด็นถกเถียงใหญ่ๆ ในสังคม เช่น ประเด็นผู้หญิงเป็นพระได้หรือไม่ ก็จะมีการพูดว่าผู้หญิงจะเป็นพระได้อย่างไร และถูกกล่าวหาว่าจะทำให้สับสนและผิดที่ผิดทาง เป็นต้น

การต่อสู้ของเพศต่างๆ ในเวลานี้ก็คือการต่อสู้เพื่อไม่ยอมรับความเป็นปกติธรรมดา ในสังคมปัจจุบันนั่นเอง ทั้งนี้เพราะความเป็นปกติธรรมาคือความพยายามที่จะครอบงำคนเรา ภายใต้สภาวะดังกล่าวฟูโกต์เห็นว่าการต่อต้านไม่จำเป็นต้องออกมาเดินขบวนก็ได้ ตัวอย่างเช่น เพียงแต่ผู้หญิงบอกว่าตนเองก็มีสิทธิเป็นพระได้เช่นเดียวกับผู้ชาย การแสดงความคิดเห็นเช่นนี้ก็ถือเป็นการต่อต้านได้แล้ว โดยไม่จำเป็นต้องมาเดินขบวนขนาดใหญ่ก็ได้ เพราะถือเป็นการต่อต้านกับความเป็นปกติธรรมดาสามัญอย่างหนึ่ง

ความสุขในการกลิ้งหินของซิซิฟัส (Sisyphus)

ตำนานของ Sisyphus⁵ พระราชาที่แสนจะฉลาดปราศรัยเปรี๊ยะที่ถูกเทพเจ้าลงโทษให้กลิ้งหินก้อนใหญ่ขึ้นไปบนเขา แล้วพอถึงยอดเขา ก้อนหินที่เขากลิ้งขึ้นมาด้วยความยากลำบาก ก็จะกลิ้งลงมาอยู่ที่ปลายเขาเพื่อให้เขาเดินลงมาอีกมันกลิ้งขึ้นไปใหม่ไม่รู้จักจบสิ้น ข้าพเจ้าคิดว่าตำนานของ Sisyphus สามารถแสดงถึงความเป็นมนุษย์และนำมาหาคำตอบให้ตัวละครได้อย่างน่าสนใจทีเดียว

การกลิ้งหินของซิซิฟัสก็เปรียบเสมือนกับชีวิตของมนุษย์เราทุกคนที่ไม่ได้เลือกที่จะเกิดมา แต่เราถูก "โยน" ลงมาบนโลกเอง ก็เหมือนกับที่ ซิซิฟัสที่ถูกเทพเจ้าโยนบทลงโทษให้กับเขา มนุษย์เราใช้ชีวิตด้วยความยากลำบาก ต่อสู้ ดิ้นรนทำทุกอย่าง ทุกวิถีทางเพื่อความอยู่รอด ทำหน้าที่ที่เราต้องทำในสังคม โดยที่ตัวเราเองอาจจะยังไม่รู้ตัวด้วยซ้ำว่ากำลังทำอะไรอยู่ ซึ่งก็ไม่ต่างอะไรกับการ

⁵ Gabriele Quinque. *Sisyphus im Amt*[online], (<http://www.gabriele-quinque.de/sisyphos-im-amt.html>)

กลิ้งหินก้อนมหึมาจากตีนเขาขึ้นไปบนภูเขาในตอนแรก มันทั้งหนัก ต้องใช้แรงกายมหาศาล ซึ่งเรียกได้ว่านี่คือ การทรมาน ทั้งทรมานกับความเหนื่อยล้าทางกายอย่างหนัก และทรมานกับการยังมองไม่เห็นจุดหมายปลายทาง ซึ่งนั่นเป็นบ่อเกิดของความสิ้นหวังในการทำสิ่งๆหนึ่ง

จุดเปลี่ยนของทุกอย่างอยู่บนยอดเขา ทันทีที่อยู่บนยอดเขา ซิซิฟุสก็สัมผัสได้ว่าก้อนหินมันเบาลงอย่างเห็นได้ชัด เขารับรู้ และ เข้าใจถึงสถานการณ์ได้ในทันที เขารู้ทันทีว่าก้อนหินที่เขาเพียรพยายามกลิ้งขึ้นมาอย่างยากลำบากกำลังจะต้องกลิ้งตกเขาไป เขารู้ว่าความเพียรพยายามที่เขาเข้ามาทั้งหมดกำลังจะสูญเปล่า การกระทำทุกอย่างของเขามันไม่มีความหมาย มันเป็นการกระทำที่สูญเปล่า ซึ่งเปรียบได้กับมนุษย์ เมื่อเราใช้ชีวิตไปได้สักระยะหนึ่งเราก็จะเริ่มถามหาความหมายของมัน ฉะนั้นไปโรงเรียนเพื่ออะไร? ฉันทำงานที่บริษัทนี้ในตำแหน่งนี้ไปทำไม? ในตอนแรกมนุษย์จะรู้ซึ่งถึง การสูญเปล่าในการกระทำของพวกเขา เพราะสุดท้ายแล้วทุกอย่างทุกอย่างการกระทำของมนุษย์ก็คือวงโคจรที่ไม่มีวันจบสิ้น トラบใดที่ชีวิตของพวกเขาจะไม่สิ้นสุด แล้วถ้าทุกอย่างสุดท้ายแล้วมันสูญเปล่าแล้วเราจะมีความสุขได้อย่างไร ซิซิฟุสมีความสุขกับการกลิ้งหินอย่างไม่มีวันจบสิ้นหรือเปล่า?

ความสุขของซิซิฟุส ก็คือการรับรู้ในสถานการณ์นั้นแหละ การรับรู้ที่ก้อนหินที่เขาใช้พลังกำลังแรงกายทั้งหมด เพียรพยายามกลิ้งมันขึ้นมา กำลังจะกลิ้งตกลงไปจากยอดเขา ความสุขในที่นี้คือการรับรู้ว่า เมื่อเลยยอดเขาไปก้อนหินมันจะกลิ้งลงเขาด้วยตัวมันเอง จะไม่ต้องเสียแรงไปกลิ้งมันลงเขาอีก นี่คือการรู้สึกมีความสุขในทุกครั้งที่ซิซิฟุสรู้สึกทุกครั้งทีกลิ้งหินไปได้ถึงยอดเขา

ถึงซิซิฟุสจะรับรู้ถึง ความไร้เหตุผล (Absurdity) ของการกระทำของตัวเองว่าสุดท้ายแล้วการกระทำของเขามันไม่ได้มีความหมายอะไร มันสูญเปล่า แต่ในขณะที่เดียวกันสิ่งที่ซิซิฟุสยังมีอยู่ก็คือ อิสระ แน่นอนซิซิฟุสมีอิสระมันคืออิสระทางความคิด เมื่อซิซิฟุสรับรู้ถึงโชคชะตาของเขา เขาสามารถที่จะยอมรับและอยู่กับมันได้ เขามีอิสระที่เต็มทีในการให้มุมมองสิ่งที่เขากำลังเผชิญ เพราะฉะนั้น ซิซิฟุสที่มีความสุขจะไม่คิดว่า ฉันทำลังกลิ้งก้อนหินที่จะต้องถูกกลิ้งไปแบบนี้ไม่มีวันจบสิ้นแต่เขาจะคิดแบบที่กล่าวไปข้างต้น และด้วยอิสระที่เขามีนี้เองที่ทำให้เขาชนะโชคชะตาของตัวเอง โชคชะตาที่ดูเหมือนจะเป็นสิ่งที่กำหนดไม่ได้ แต่ซิซิฟุสสามารถกำหนดตัวเอง และเลือกที่จะมีความสุขกับโชคชะตานั้นได้ ซึ่งก็ไม่ต่างอะไรกับชีวิตของมนุษย์ การมองเห็นถึงความไร้เหตุผล (Absurdity) ของโลก อาจหมายถึงโศกนาฏกรรมสำหรับมนุษย์ แต่ในขณะที่เดียวกันการรับรู้มันจะมาพร้อมกับการยอมรับในสถานการณ์ ในโชคชะตาของตัวเอง และอยู่กับมันให้ได้โดยปรับวิสัยทัศน์ทางความคิด นั่นจะทำให้เรากันพบอิสระที่เรามีอยู่ในมือ อิสระที่จะทำให้โชคชะตาที่เรากำหนดไม่ได้ กลายเป็นโชคชะตาในมือของเราเอง อิสระทางความคิดที่เรามีเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เรารับรู้ถึงความสุขที่ปลายเขาได้ในที่สุด⁶

⁶ Ibid.

ข้อมูลภาพยนตร์ต้นแบบด้านศาสตร์การเล่าเรื่องและเขียนบท

ในส่วนของงานชิ้นนี้ของข้าพเจ้าได้พยายามหารูปแบบทางงานภาพยนตร์เพื่อเป็นต้นแบบให้แก่การเขียนบทและวิธีการเล่าเรื่อง จึงนำเอกลักษณ์และวิธีการเล่าเรื่องออกมาในรูปแบบภาพยนตร์ของ สองผู้กำกับพี่น้อง Dardenne ที่ขึ้นชื่อว่าเป็นคนทำงานภาพยนตร์รูปแบบสังคมนิยมอันดับต้นๆในฝั่งของยุโรป มาช่วยกำหนดและชี้แนะแนวทางการเล่าเรื่องที่ต้องการได้ภาพการเล่าเรื่องออกมาในรูปแบบ สังคมนิยมใหม่ (Neorealism) ของงานข้าพเจ้า

วิเคราะห์ภาพยนตร์ Two Days, One Night (Jean-Pierre, Luc Dardenne)

เป็นภาพยนตร์ที่วาดด้วยเรื่อง “หัวหน้าของบริษัทบอกกับพนักงานของเขาว่าจะเอาโบนัสแล้วมีคนคนหนึ่งตกงานหรือจะให้คนคนหนึ่งได้ทำงานแล้วอดโบนัส” สารภาพว่ารู้สึกเข้าไม่ถึงในเงื่อนไขของภาพยนตร์เพราะรู้สึกว่าเป็นความตั้งใจที่ทำให้เกิดเรื่องราวตรามาของเรื่องขึ้น ซึ่งจริงๆแล้วโดยทั่วไปหัวหน้าสามารถที่จะปลดพนักงานคนดังกล่าวได้เลยถ้าคิดว่าไม่เหมาะกับงานหรือทำงานไม่เต็มประสิทธิภาพ

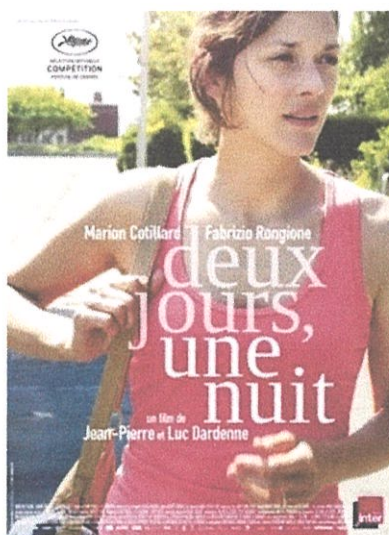
แต่เมื่อมองข้ามจุดที่ว่านั้น ซึ่งไม่ใช่ข้อบกพร่องของภาพยนตร์เพียงแต่เป็นความรู้สึกส่วนตัวของข้าพเจ้าเท่านั้น ก็พบว่านี่เป็นภาพยนตร์แนวสังคมนิยมใหม่ที่ตีงามที่เดียวสำหรับข้าพเจ้า ภาพยนตร์สร้างตัวละครที่สมจริงโดยเป็นตัวแทนของชนชั้นใช้แรงงานในฝรั่งเศสซึ่งภาพลักษณ์ก็จะต่างจากชนชั้นกลางฝรั่งเศสที่เราอาจจะเคยเห็นมาก่อนจากภาพยนตร์เรื่องอื่นซึ่งชีวิตของคนเหล่านี้แม้ว่าจะไม่ถึงกับยากจนขั้นแค้นแต่ก็ห่างไกลกับคำว่าเหลือกินเหลือใช้แต่ละคนแต่ละครอบครัวต่างก็มีภาระทั้งหนี้สินทั้งลูกที่ต้องดูแลเพราะฉะนั้นการที่ภาพยนตร์เอาเรื่องโบนัสมาเป็นเงื่อนไขที่ให้คุณกลุ่มนี้ต้องเลือก มันจึงไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะตัดสินใจ

ซึ่งหนังวางตัวเป็นกลางได้เป็นอย่างดี หนึ่งให้คนดูอย่างเราสังเกตการณ์ชีวิตของ “ของตรา” ซึ่งเป็นพนักงานคนดังกล่าวที่จะต้องถูกตัดสินใจจากเพื่อนพนักงานว่าเธอจะได้ทำงานต่อหรือไม่ อย่างไรก็ตามสองวันหนึ่งคืนที่เกิดขึ้นด้วยตัวเราเองซึ่งจะเห็นว่าไม่ว่าจะใครจะตัดสินใจอย่างไรทุกคนล้วนมีเหตุผลเป็นของตัวเอง ไม่มีใครผิดไม่มีใครถูก ถ้าใช้คำในแง่ลบสักหน่อยก็คงต้องบอกว่าทุกคนล้วนแล้วแต่เห็นแก่ตัว ไม่ว่าในมุมใดมุมหนึ่งการที่คนคนหนึ่งเลือกที่จะรับโบนัสนั้นก็อาจจะเป็นการเห็นแก่ตัวก็ได้ แต่ใครจะไปรู้ว่าหากเขาไม่รับโบนัสก่อนนี้ชีวิตเขาจะเป็นเช่นไรส่วนคนที่เลือกจะช่วยไม่ว่าจะเพราะคิดว่าเป็นสิ่งที่ต้องทำในฐานะคนดีมีศีลธรรมหรือรู้สึกผิดที่ทรยศผู้มีพระคุณ ถ้ามานั่นคือน้ำใจหรือว่าความกลัวกันแน่ ไม่ว่าจะคืออะไรสุดท้ายคนทุกคนต่างก็สนใจความรู้สึกตัวเองมากกว่า

ความรู้สึกของคนที่จะถูกปลดอยู่นั่นเอง แต่ทั้งหมดทั้งมวลนี้หนึ่งไม่ได้แสดงออกมาอย่างเลวร้าย เพียงแค่แสดงออกมาอย่างเป็นมนุษย์เท่านั้น แต่ถ้าจะมีสิ่งใดที่หนึ่งแสดงออกถึงการต่อต้านอย่างชัดเจนก็คงเป็นนายทุนหรือระบบทุนนิยมที่สร้างอำนาจให้กับนายจ้างได้สร้างเงื่อนไขเช่นนี้ให้เกิดขึ้น ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่นอกจากจะทำลายคนคนหนึ่งแล้วยังทำลายความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงานซึ่งอาจรุนแรงไปจนถึงการเสื่อมศรัทธาในเพื่อนมนุษย์เลยก็เป็นได้

อย่างไรก็ตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจะมีเพียงแต่ข้อเสียเพราะสำหรับชองดราแล้วเธอต้องใช้กำลังใจอย่างมากในการเผชิญหน้ากับปัญหาชีวิตที่เกิดขึ้น และยังหนักหนามากขึ้นเป็นสิบเท่าสำหรับคนเป็นโรคซึมเศร้าอย่างเธอ ตลอดเวลาสองวันหนึ่งคืนที่เธอต้องไปหาเพื่อนร่วมงานของเธอเพื่อขอร้องให้โหวตให้เธออยู่ต่อ มันทำให้เธอเห็นทั้งมิตรภาพ เห็นความเปราะบางของเพื่อนมนุษย์ เห็นปัญหาชีวิตของคนอื่นๆ เห็นความเห็นแก่ตัว แต่ที่สำคัญที่สุดคือเธอได้เห็นพลังและความงามภายในตัวเธอซึ่งทำให้เธอสามารถยืนหยัดเพื่อตัวเองได้ในที่สุด

กล่าวสรุปคือจะเห็นได้ว่าประเด็นภายในภาพยนตร์เป็นประเด็นที่ไม่ได้กว้างหรือต้อยอดอะไรให้มากความ เพียงแต่วิธีในการนำเสนอของหนังเลือกที่จะไปค้นหารายละเอียดผ่านการสำรวจตัวละครของดราเสียมากกว่า เพื่อชักชวนผู้ชมให้เกิดการถกเถียงเกี่ยวกับสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นระหว่างหนึ่งคืนหรือขณะเดียวกันก็ยังสร้างกำลังใจให้คนที่เจอสถานการณ์เช่นเดียวกับตัวละครได้เช่นกัน

ภาพที่ 2.1 โปสเตอร์ภาพยนตร์ Two Days, One Night(2014)

บทที่ 3

บทภาพยนตร์

บทภาพยนตร์(Screenplay)

วิภูสงสาร

All done in the opposite of afternoon

ภาพยนตร์โดย วิชรพล ปักซี่

SCENE 1

INT. ห้องเรียน -กลางวัน

เอกกำลังขึ้นโครงหุ่นเหมือน ที่มีแบบอยู่ตรงกลางห้อง และคนอื่นๆก็นั่งปั้นกันอย่างตั้งใจบ้าง ไม่ตั้งใจบ้าง รวมถึงเพื่อนๆของเอกได้พาผู้หญิงมาแนะนำเอก เอกได้แต่เหลือบมองดูและไม่ได้ตอบโต้
อะไร

SCENE 2

INT. บริเวณที่ล้างทำความสะอาดร่างกาย -กลางวัน

เอกล้างมือไล่ขึ้นมายืนช่วงแขนก่อนที่จะถอดผ้ากันเปื้อนและเปลี่ยนเสื้อเป็นเสื้อที่สะอาด
ขณะที่เพื่อนสองคน เดินเข้ามาชวนเอกไปกินข้าว

เพื่อน 1

“เอกไปแตกข้าวกันป่าว”

เอก
“เอาดี ที่ไหนวะ”

เพื่อน 2
“ข้าวมันไก่หน้าหอ เหมือนเดิมปะ เยอะดี”

เอก
“เออ...ไปดี”

SCENE 3

EXT. ร้านข้าวมันไก่ - กลางวัน

เอกและเพื่อนๆกำลังนั่งกินข้าวกันอยู่โดยอากาศร้อนและแดดแรงมากทุกคนมีใบหน้าและร่างกายที่มีเหงื่อไหล ลูกจ้างต่างตัวเดินเอาข้าวมาเสิร์ฟเพื่อนของเอกที่ยังไม่ได้อยู่แค่คนเดียว ขณะที่เอกกำลังเขี่ยหนังไก่ออก ขณะที่เพื่อนๆกำลังพูดถึงวิชาเรียนที่ผ่านมาในวันนี้ เอกดูเหมือนฟังบ้างและไม่ฟังบ้าง

เพื่อน 1
“แล้วเดี๋ยวมีงจะเข้าไปปั่นให้เสร็จเมื่อไหร่”

เพื่อน 2
“กว่าจะไปต่อให้เสร็จเลยรอบนี้ไปให้เขาเห็นๆหน่อย อยากทำให้มันดีๆเกรดจะได้สวยๆบ้าง”
“เทอมที่แล้วบ้านกูแม่งด่าอย่างกับหมูกับหมา เกรดกูก็ไม่ได้แยอะไรขนาดนั้น”

เพื่อน 1
“แต่คราวที่แล้วไพนอลมีงมันก็มีคอนเซ็ปไม่ใช่หรอวะ”

เพื่อน 2
“แล้วเป็นไงอะ มีงดูเขาสี เคยเปลี่ยนอะไรบ้างไหม”
“เขาชอบแต่อะไรที่เป๊ะๆตามแบบที่เค้าต้องการอะ”

เพื่อน 1
“เออ กูว่าสิบปีที่แล้วเขาก็สอนแบบนี้”

เพื่อน 2
“กูแม่งโคตรเบื่อ อะอะก็ไล่กลับไปดูพื้นฐาน กลับไปดูงานที่ผ่านๆมาที่เค้าเซตชู”

เพื่อน 1
“เออก็จริง กูว่าเดี๋ยวกูน่าจะไปหาแฟนก่อนแล้วเข้าไปเย็นๆ”

ก่อนที่เพื่อนจะหันไปถามเอกชวนเอกคุย เรื่องรับน้องในตอนเย็นก่อนเอกจะปฏิเสธ

เพื่อน 1

“เออแล้วเดี๋ยวตอนเย็น มึงเข้ารับน้องปะเนี่ยเอก”

เอก

“กว่าจะไม่ใช่หว่า”

เพื่อน 2

“ทำไมวะเมื่อปีที่แล้ว มึงยังบอกอยากเปลี่ยนรูปแบบมันใหม่อยู่เลยไม่ใช่หว่าวะ”

เพื่อน 1

“เออ ตอนมึงบอกจะยกเลิกต้องโกนหัว นี่กูโคตรเชียร์”

เอก

“กูก็อยากเปลี่ยนอยู่เหมือนเดิมแหละ แต่...ไม่รู้หว่า”

“กูเบื่อๆแหละมั้ง”

เพื่อน 2

“มึงกลัวจะเจอกะโหลกอะดิ”

“มึงยังไม่ลืมนอีกหว่าวะ มันก็มีผิวใหม่ไปแล้ว”

เพื่อน 1

“เออ มึงไม่ไปไหนสักที พาอย่างอื่นฟังอีกเนี่ย”

เอกไม่ได้ตอบโต้และสบอารมณ์อะไร นั่งกินน้ำเปล่าและเล่นน้ำแข็งในแก้ว

SCENE 4

INT. หอพัก - กลางวัน

ถ้วยชาที่จิบแล้วและเศษเส้นมามา ถูกวางอยู่ในอ่างล้างหน้าภายในห้องน้ำ โดยน้ำจากก๊อก ยังคงไหลหยดเรื่อยๆในวันที่อากาศร้อนมากๆเสียงพัดลมที่กำลังสาย เจ็บดับลง ขณะที่เอกกำลังออกกำลังกายและมองตัวเองผ่านกระจกอยู่ และมาร์คจุกดก้ามเนื้อของตัวเองอยู่ไปพร้อมเหงื่อไหลออก หยดมองดูใบพัดพัดลมที่ค่อยๆหยุดหมุน ก่อนจะลองไปเปิดปิดสวิชต์ไฟดู

เอกค้นหาใบค่าหอภายในกล่อง ของเดือนที่แล้วมา โดยระหว่างหาบิลจะเห็นของที่ระลึก event ทางกรมการเมืองเช่นสติ๊กเกอร์ และโปสเตอร์เล็กผ่านการค้นหาครั้งนี้ รวมทั้งจะมีโพยฟุตบอล และตัวรับจำนำปะปนอยู่ด้วย ก่อนที่จะหยิบบิลขึ้นมาดูวันที่และเช็คปฏิทินดู ก่อนเอกจะหยิบโทรศัพท์มากดโทร

หาใครไม่รู้ยู่สองสามครั้งแต่ก็ไร้การตอบรับ ก่อนที่เอกจะเดินมายืนมองกระจกดูตัวเองอยู่ภายในห้อง และลบสีที่มาร์คกล้ำเนื้อไว้ค่อยๆจางและกระจายโดยเหงื่อไคลของเขาก่อนที่จะเดินไปเปลี่ยนเสื้อ กลับมามองตัวเองอีกที

SCENE 5

EXT. สถานีรถไฟ – กลางวัน

เอกยืนคอยรถไฟในรอบห้าโมงเย็น คนรอโดยรอบค่อนข้างเยอะทั้งคู่รัก นักศึกษา และ พนักงานออฟฟิศ และสาวและชายหนุ่มโรงงาน ควันจากรถขายไก่โขมง เอกมองดูเห็นเด็กสามคนนั่งเล่นกันอยู่หลังรถขายไก่ เด็กผู้ชายเล่นเปรี๊ยะตั้งตัวเองเป็นตุ๊ดแต่ในละครทีวี เด็กผู้หญิงและผู้ชายอีกคนที่นั่งอยู่ด้วยต่างหัวเราะชอบใจ

รถไฟกำลังจะเข้าจอดที่สถานีทีทุกคนต่างกู่ไปยังหัวขบวนอย่างไม่เป็นระเบียบ ขณะที่เอกก็ต้องเดินตามคนเหล่านั้นไปเช่นกัน เอกขึ้นไปและเบียดกับคนทั้งขึ้นทั้งลงก่อนที่รถไฟจะออกไป

SCENE 6

EXT. ข้างวัด – กลางคืน

เอกเดินเข้าทางหลังวัด โดยผ่านโกศมากมายที่เรียงกันตามทางขนานข้างอีกฝั่งที่เป็นกำแพงยาว เสียงหมาเห่าหอน เอกไม่สนใจและก้มหน้าเดินต่อไปยังหน้ากุฏิ เอกมองดูเห็นไฟดับมืด เลยพยายามเปิดประตูแต่ประตูล๊อคอยู่ เอกกลับมาที่หน้ากุฏิหยิบโทรศัพท์ขึ้นมาพยายามที่จะโทรหาอยู่แต่ไม่มีคนรับสาย เอกยกโทรศัพท์ขึ้นลงอยู่ด้วยท่าทางกระสับกระส่าย เสียงเรียกเอกขึ้นมาจากข้างบนโถงระเบียง พระรูปหนึ่งยืนมองเอกอยู่บนระเบียง

หลวงพ่อ

“มีงไปยืนทำอะไรตรงนั้น”

เอก

“ก็เข้าไปไม่ได้อะครับ”

หลวงพ่อมองลงมาด้วยหน้าตาอึมอึมก่อนจะต่อว่าเอกในเชิงมาแล้วไม่บอก เอกไม่ทันพูดอะไร หลวงพ่อก็บอกว่าเดี๋ยวจะมีคนลงไปเปิดประตูให้

หลวงพ่อ

“แล้วมึงมาถึงทำไมไม่บอก มากี่มาแหม่งมาชะตึกเลย”

เอก

“ก็...”

หลวงพ่อ

“เดี๋ยวมึงรอตรงนั้นแหละ เดี่ยวมีคนไปเปิดประตูให้”

SCENE 6.1

EXT./ INT. กุฏิพระชั้นล่าง -กลางคืน

ชายหนุ่มคนหนึ่งเดินออกมาเปิดประตูด้วยท่าทางบึ้งตึงไม่พูดไม่จาใดๆ ใส่หูฟังและถือโทรศัพท์ตลอดเวลา ก่อนจะรีบเดินขึ้นข้างบนไป เอกมองตามชายหนุ่มคนนั้นก่อนถอยรอกเท้าและเดินเข้ามาภายในกุฏิ

SCENE 7

INT. กุฏิพระชั้นล่าง -กลางคืน

เอกวางกระเป๋าและมองสำรวจไปรอบๆ มีของขลัง ตู้บริจาค และรูปปั้นไก่ หุ่นปั้นไก่ ใบผ้าป่าที่วางกองอยู่เอกไปหยุดสะดุดตามองที่ตุ๊กตาจกที่วางอยู่ข้างโต๊ะ ภายในเป็นจิ๋วเวอรี่ไก่ที่หมูน และลอยอยู่ เอกสนใจและเหม่อมอง ก่อนเสียงกริ่งจะดังขึ้นเอกสะดุ้งมองไปยังต้นตอของเสียงเห็นกริ่ง และกล้องวงจรปิดที่ติดอยู่ใกล้ๆ กันที่มุมของห้อง เอกจึงรีบหยิบเปลี่ยนความสนใจมาที่การหยิบของในกระเป๋า และชุดน้ำชาที่วางอยู่ก่อนจะเดินขึ้นไปในด้านบน

SCENE 7.1

INT. ทางเดินไปห้องนอนในกุฏิชั้นสอง -กลางคืน

เอกกำลังจะเดินขึ้นไปข้างบนกุฏิระหว่างทางเห็นหมาแก่กำลังนอนให้น้ำเกลืออยู่ที่ริมหน้าต่าง ก่อนที่เอกจะเดินขึ้นไปข้างบน มองเห็นเด็กหนุ่มคนเดิมนอนเล่นโทรศัพท์ใส่หูฟังอยู่หน้าห้อง เด็กหนุ่มเหลือบตาขึ้นมามองดูเอก ทั้งสองสบตากันก่อนที่เด็กหนุ่มคนนั้นจะกลับไป จดจ้องโทรศัพท์ต่อ

SCENE 7.2

INT. ห้องนอนในกุฏิชั้นสอง –กลางคืน

เอกเปิดประตูเข้ามาภายในห้อง เสียงข่าวคดีของไผ่คลออยู่ภายในห้องขณะที่หลวงพ่อกำลังนั่งดูอยู่เอกหยุดมองดูหลวงพ่อกำลังใจจดใจจ่ออยู่หน้าทีวีหลวงพ่อเหลือบมองดูเอกและทำท่าที่ไม่สนใจอะไร ก่อนที่จะพูดกลางดูทีวีไป

หลวงพ่อ

“ไอ้พวกคนล้มเจ้านี่แม่งเหี้ยเนอะ สันตารเหี้ยมากเลยขนาดท่านเสียไปแล้วแม่งก็ยงดา”

เอกตอบรับตามภาษาพร้อมพยักหน้า

เอก

“...ครับ”

หลวงพ่อ

“ประเทศแม่งไม่เจริญสักที ดูที่ท่านทำสิ”

หลวงพ่อดูทีวีไปพูดไปก่อนจะเหลือบมองดูเอกที่กำลังใส่น้ำเตรียมน้ำชาให้อยู่ ท่าทีของเอกดูเฉื่อยชาเหมือนรอเวลาให้ผ่านไป หลวงพ่อเลยเร่งให้เอกมาจากตรงนั้นสักที

หลวงพ่อ

“แล้วนี่จะให้กูช่วยเท่าไร”

เอก

“ครับ...แล้ว..”

หลวงพ่อ

“ลือกประตูยัง”

“เรีวๆสิ”

“เฮ้า จะรออะไรอยู่”

เอกค่อยๆถอดเสื้อผ้าออกจนเหลือร่างกายที่เปลือยเปล่า ก่อนที่จะหยิบชุดน้ำชาแล้วเดินเข้าไปหา หลวงพ่อหยิบน้ำชาพร้อมยาที่ฝากเอกซื้อขึ้นมากินก่อนที่หลวงพ่อจะให้เอกรัดปลอกแขนวัดความดันให้โดยระหว่างที่เครื่องกำลังทำงานเอกค่อยๆก้มตัวลงเอาหน้าส่วนแก้มของตัวเองแนบไปที่หน้าอกก่อนที่จะค่อยๆหันหน้าเข้าไป (จะเห็นมือค่อยๆกดหัวเอกให้หันเข้าไป)

SCENE 7.3

INT. ภายในกุฏิชั้นหนึ่ง –กลางคืน

Insert บรรยากาศภายในชั้นหนึ่งตู้กระจกยังคงหมุนต่อไป เสียงของเครื่องกรองน้ำ ลมหายใจของหมาแก่ที่กำลังนอนอบแสงจันทร์ผ่านหน้าต่างบานเล็ก กรอบหลุยส์ที่ใส่ภาพพรอทเทจที่อยู่เหนือเตี๊ยะหุ่ยส์ เสียงของแมลงไวยาณกลางคืนบรรเลงไปพร้อมกับเสียงเครื่องกรองน้ำ

SCENE 8

INT. หอพัก –กลางวัน

เสียงน้ำไหลอยู่ตรงเคาน์เตอร์ภายในห้องน้ำ เอกนอนอยู่ในหอพักขณะที่แสงแยงตาเป็นพักๆจากการเคลื่อนไหวของผ้ามา่านเสียงพัดลมที่สายไปมาก่อนที่จะเอี้ยวตัวลุกขึ้นมารับโทรศัพท์จากแม่โดยทั้งสองพูดคุยกันเป็นภาษาถิ่น

เอก

“ว่าไงครับแม่”

แม่

“ตื่นหรือยังลูก”

เอก

“แล้วครับแม่”

แม่

“ไม่มีเรียนหรือวันนี้”

เอก

“อ้อไม่มีครับแม่”

แม่

“เป็นไงบ้างเอก จะกลับบ้านเมื่อไหร่ว่าที่บ้านตกลูกแล้วนะ”

“แม่กับตาพึ่งช่วยมันคลอด แท้งไปตัวรอดมาสาม”

เอก

“ก็เดียวทำงานสุดท้ายนี้เสร็จแหละแม่ เหลืออีกงานเดียว”

“แล้วแม่เป็นไงบ้าง”

แม่

“ไต่ยืนเสียงลูก แม่ก็สบายแล้ว”

“แต่ที่นี้ฝนยังไม่แล้งเลย”

เอก

“ที่นี่ร้อนมากแม่ฝนไม่ตกเลย”

แม่

“แล้วนี่ไปหาหลวงพ่อบ้างไหม ขาดเหลืออะไรก็ไปให้ท่านช่วยก่อนนะ แม่ไม่ได้ออกงานเลย”

เอก

“ก็ไปมาบ้างครับ แต่ช่วงนี้ไม่ได้ไปเลย”

แม่

“ท่านสบายดีใช่ไหม ถ้าไปเมื่อไหร่ฝากขวนมาเที่ยวบ้านเราด้วย”

เอก

“เขาก็เหมือนเดิมแหละครับ”

แม่

“เขาค่า เขาทำอะไร ก็เชื่อเขานะไม่ต้องไปทะเลาะกับเขานะ เขาห่วงลูก”

เอก

“ครับแม่ แต่...”

แม่

“เอ๋อเอก เดียวแค่นี้ก่อนนะ ฝนตกหนักเดี่ยวฟ้าผ่า”

“รักลูกนะ รีกกลับมาบ้าน...”

SCENE 8.1

INT. หอพัก –กลางวัน

เสียงเคาะประตูดังขึ้นเอกที่วางสายจากแม่ได้ลุกไปเปิดประตูแล้วพบกับหญิงสาวข้างห้อง ทำท่าที่จ้องมองสำรวจมายังภายในห้องของเอกก่อนที่จะมีถ้าที่ขวนเอกคุยถึงเรื่องราวต่างๆไปของเอก โดยที่บางเรื่องเอกก็มีท่าที่ประหลาดใจว่าหญิงสาวคนนี้รู้ได้อย่างไร

เอก

“เฮ้ ว่าง”

หญิงสาว

“เอ๋อ...”

“ทำไรอยู่อะ”

เอก

“อ๋อ ก็ทำไรไปเรื่อยๆ”

หญิงสาว

“แล้วกลับ บ้านบ้างไหมเนี่ย”

เอก

“ไม่ได้กลับอะบ้านเราอยู่ต่างจังหวัด”

หญิงสาว

“รู้แล้วแหละ ก็เลยมาถามเผื่อจะไปด้วย”

เอก

“อ่อ...”

หญิงสาว

“เห็นถือกระเป๋าออกไป นึกว่ากลับบ้าน”

เอก

“เอ่อ..อ่อไปทำธุระข้างนอกเฉยๆ”

หญิงสาวเริ่มขยับตัวเข้ามาประชิดเอกขึ้นเรื่อยๆ ก่อนที่จะจับไปที่หน้าอกของเอกก่อนชวนเอกพูดคุยต่อ เอกมีท่าทีชะงักเล็กน้อยเหมือนกำลังโดนคุกคามขณะเดียวกันก็มีท่าทีที่ดูเต็มใจ

หญิงสาว

“จริงๆ เอกก็หุ่นดีเหมือนกันนะ”

“แล้วคืนนี้จะไปไหนไหม”

เอก

“เอ่อ..เราก็คงจะทำงานอยู่ที่ห้องนี้แหละ”

หญิงสาว

“มีอะไรให้เราช่วยไหมเราอยากช่วย”

เอก

“เอ่อ..ไม่เป็นไรหรอก แต่ขอบคุณมากๆนะ”

หญิงสาว

“ขอบคุณอะไร มีอะไรไปเคาะเรียกเราได้เลยนะหรือเดี่ยวเรามาหาคืนนี้ก็ได้”

“ทุกๆ เรื่อง”

เอก

“ไม่เป็นไรหรอก...”

หญิงสาว

“แล้วเจอกันนะเอก”

หญิงสาวค่อยๆ รูดมือออกจากตัวเอกก่อนจะมองสำรวจเข้ามาภายในห้องเอกอีกครั้งก่อนจะยิ้มให้และค่อยๆ เดินกลับไป

SCENE 8.2

INT. หอพัก – กลางวัน(กลางคืน)

เอกปิดประตูห้องและหันหลังกลับมาพร้อมกับบรรยากาศห้องที่เปลี่ยนไปอย่างเหลือเชื่อ! พร้อมพบกับมีแฟนเก่า กำลังนอนและเฝ้ามองมาที่ตัวเอกทั้งสองได้นอนคุยระลึกถึงเรื่องราวต่างๆและเอกได้พยายามเล่าถึงชีวิตของเขาในตอนนี้

แฟนเก่า

“แฟนใหม่หรือ”

เอก

“อ้อ คนข้างห้อง”

“เป็นยังไงบ้าง”

แฟนเก่า

“ไม่ต้องถามถึงเราหรอก”

เอก

“เราเหนื่อยจังช่วงนี้”

“มีเรื่องที่เราอึดอัดมากๆเลย”

แฟนเก่า

“จำวันนั้นได้ไหม ตอนที่ไปบ้านเธอ”

เอก

“จำได้ตอนนั้น เธอยังผมสั้นอยู่เลย”

“รู้ไหมวิวของเราตัวนั้นมีลูกแล้วนะ”

แฟนเก่า

“เราไม่เคยไม่อยู่ด้วยกันเลย”

เอก

“ตอนมีมันไปเราคงไม่รู้จะไปไหนเหมือนกัน”

“แต่อีกสักพักก็คงอยู่ได้”

แฟนเก่า

“ตาเธอยังเศร้าเหมือนเดิมเลย”

“แต่เราก็ชอบตาคู่นี้มากนะ”

เอก

“ไม่ได้นอนคุยแบบนี้กันนานแล้วนะ”

“เราอยากจะเล่าอะไรหลายๆอย่างให้เธอฟังเยอะเลย”

แฟนเก่า

“เราชอบดวงตาเธอเพราะมันดูเศร้าตลอดเวลาไหนลองยิ้มสิ”

“เห็นไหมขนาดยิ้มยังดูเศร้าเลย”

“ทุกครั้งที่เรากลืนตาตื่นขึ้นมาเห็นมันปิดอยู่ มันเหมือนได้เห็นเธอละทิ้งความทุกข์ไป”

“ไหนลองหลับตาให้ดูหน่อย”

เอกค่อยๆหลับตาลง ก่อนที่แฟนเก่าจะจับตาเอกแล้วค่อยๆลูบมือไปแก้มของเอกจนเอกค่อยๆหลับไปริมฝีปากของเอกยังคงยิ้มอย่างเล็กน้อย

SCENE 9

INT. หน้าห้องนอนในกุฏิชั้นสอง –กลางวัน

เอกนอนอยู่ในที่นอนหน้าประตูห้องที่เดียวกับชายหนุ่มคนเดิม เอกสำรวจร่างกายตัวเอง พบว่าอวัยวะเพศของตัวเองกำลังแข็งตัวผ่านกางเกงของตัวเองก่อนที่จะลุกขึ้นมาและเก็บของจัดที่นอน ก่อนจะหยิบผ้าเช็ดตัวและเดินผ่านห้องนอนของหลวงพ่อบอกว่าไม่มีใครอยู่โดยที่ผ้าปูเตียงยังมีรอยยับ

SCENE 9.1

INT. ห้องน้ำภายในกุฏิวัด –กลางวัน

เอกกำลังอาบน้ำอยู่ ฟองสบู่ที่มากมายไหลผ่านตัวเอกไปเรื่อยๆจนหมดเหลือเพียงแค่หยดน้ำที่ติดอยู่กับตัวเอก

SCENE 10

INT. ระหว่างทางลง-ชั้น 1 –กลางวัน

เอกกำลังเดินลงมาข้างล่างพร้อมกับใส่หูฟังและสะพายกระเป๋า เอกมองดูเห็นเพียงถุงน้ำเกลือที่ห้อยไว้ระหว่างบันได โดยที่หมาแก่ตัวนั้นไม่อยู่แล้ว ก่อนจะลงมายังข้างล่าง มองผ่านประตูกระจกไป

ยังห้องชั้นล่าง เห็นหลวงพ่อกำลังนั่งคุยอะไรบางอย่างกับหญิงวัยกลางคนและหญิงชราที่กำลังร้องไห้ ร้องให้อยู่ ทำให้เอกเลือกที่จะเดินเลี่ยงและไปออกทางประตูข้างหลังครัว

SCENE 10.1

EXT. หน้ากุฏิ – กลางวัน

เอกนั่งใส่รองเท้าอยู่หน้ากุฏิ หญิงวัยกลางคนกำลังพาหญิงชราออกมาจากภายในกุฏิ โดยที่หญิงวัยกลางคนกำลังปลอบหญิงชราที่ดูค่อยๆเดินออกมา เอกมองดูไปยังที่แปลที่ขาของหญิงชราที่จะเริ่มเน่าเฟะและแมลงวันที่รุมตอมเมื่อออกมาข้างนอก ก่อนที่ทั้งสองจะขึ้นรถไป ขณะที่เอกกำลังลุกขึ้น เด็กหนุ่มในชุดมัธยมกำลังเดินเข้ามา เอกและเด็กหนุ่มคนนี้ได้สบตากัน ก่อนที่เอกจะเดินออกไป ส่วนเด็กหนุ่มมัธยมก็กำลังเปิดประตูและเข้าไปหาหลวงพ่อกภายในกุฏิ

SCENE 11

EXT. ซ้ำงวัด – กลางวัน

เอกเดินกลับหันหลังให้กับกล้องตามทางเดินที่เอกเดินเข้ามาในช่วงกลางคืน

Montage พระหนุ่มกำลังทำกิจต่างๆภายในวัดไปพร้อมกับเสียงการสวดพิธีการปลงอาบัติ และกิจที่พระหนุ่มรูปนั้นต้องทำภายในพิธี

ห้องเรียนป็นในยามกลางคืน...END

บทที่ 4

ขั้นตอนก่อนถ่ายทำภาพยนตร์

1. การวางแผนการทำงานในการเตรียมการถ่ายทำภาพยนตร์

ภาพยนตร์สั้นเรื่องนี้ได้ทำการวางแผนการถ่ายทำในทุกส่วนไว้เป็นเวลาทั้งสิ้นห้าวัน โดยแบ่งเป็นถ่ายส่วนที่ต้องมีการจัดการและมีทีมงานจำนวนมากทั้งสิ้น สี่วัน และส่วนที่ควบคุมเองได้ หนึ่งวัน

4.1 การคัดเลือกนักแสดง

ภาพยนตร์เรื่องนี้มีเนื้อหาที่มีตัวแสดงหลักคนเดียวและต้องเป็นคนที่ช่วยดำเนินเรื่องไปกับเนื้อเรื่องจึงต้องมีลักษณะที่น่าสนใจและมีทักษะการแสดงการเดินไหล่ไปกับบทภาพยนตร์ได้ ซึ่งตัวละครเอกเป็นเด็กหนุ่ม วัย 21 ปี ซึ่งเป็นนักศึกษาประติมากรรม มีวิถีชีวิตที่ดูเหมือนมีความเศร้า ปะปนอยู่ในการใช้ชีวิตและมีรูปลักษณ์ที่น่าดึงดูดทางเพศอยู่พอสมควร จึงเน้นหานักแสดงที่มีบุคลิก และลักษณะนิสัยที่คล้าย คลึงกับลักษณะของตัวละคร

4.1.1 ตัวละครเอก

เอก ชายหนุ่มนักศึกษาวัย 21 ปี ซึ่งเป็นนักศึกษาประติมากรรม มีวิถีชีวิตที่ดูเหมือนมีความเศร้าและความลึกลับปะปนอยู่ในการใช้ชีวิตและมีรูปลักษณ์ที่น่าดึงดูดทางเพศอยู่พอสมควร

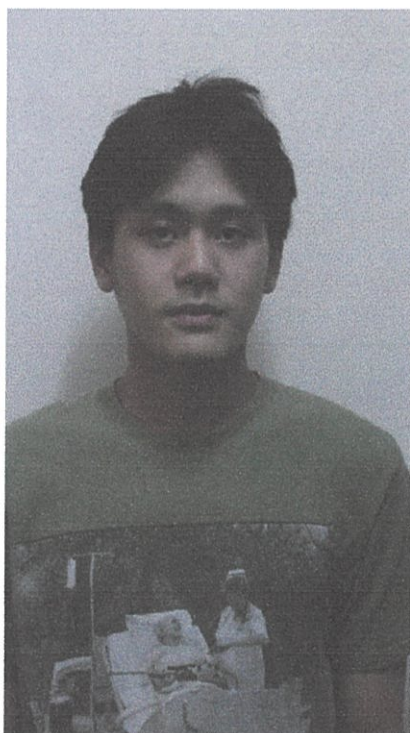
การคัดเลือกผู้ที่มารับบทเป็นเอก ข้าพเจ้าได้ไปคัดเลือกนักแสดง จากมุมมองความสนใจของเพศที่สามเพื่อให้ตัวละครมี Sexual Tension ในภาพยนตร์มากยิ่งขึ้นและยังต้องการคนที่เรียนด้านศิลปะจริงๆ จนมาเจอกับ วอร์ม อัทนีย์ โตศิริ ที่ขณะนั้นเรียนอยู่ขณะออกแบบที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ซึ่งวอร์มเคยผ่านการเล่นภาพยนตร์เกย์มาก่อนหน้านี้ และภาพยนตร์อื่นๆมาพอสมควร ทำให้การแคสต์ตั้งเป็นไปอย่างราบรื่น อีกทั้งรอยสักบนเรือนร่างของเขายังเพิ่มมิติให้ภาพยนตร์ได้ยิ่งขึ้น จึงตัดสินใจเลือกวอร์มมารับบทเอกนี้

4.2 เอกสารข้อมูลนักแสดง (casting sheet)

CASTING SHEET

PRODUCTION : วัชรพล ปักซี่

TITLE: วัฏสงสาร

บทบาท : เอก			
ชื่อ : อัทนีย์ โตศิริ			
ที่อยู่ : -			
โทรศัพท์ : 083-006-9517			
อีเมล :			
การศึกษา : ออกแบบสื่อภาพยนตร์ มศว			
ข้อมูลทางด้านกายภาพ			
เพศ	ชาย	อายุ	23
สัญชาติ	ไทย	ค่าแสดง	1500/คิว
ประสบการณ์การแสดง	ภาพยนตร์ มนต์รักแห่งคิมหันต์ ภาพยนตร์สั้นนักศึกษาทั่วไป		
ความสามารถพิเศษ/ บุคลิก	-		

ขนาดเสื้อผ้า :

สัดส่วน :

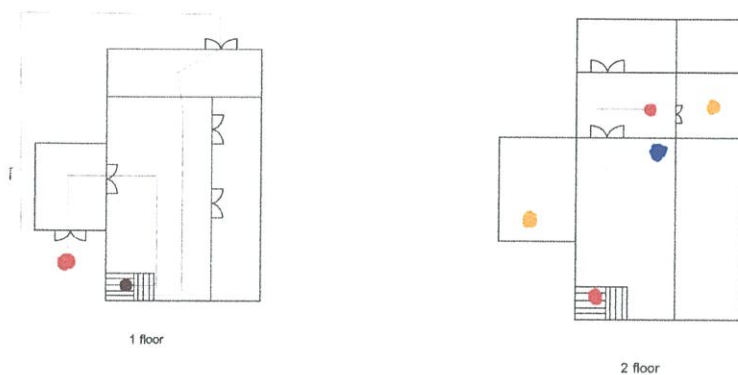
เสื้อ	L	กางเกง	Size L	ส่วนสูง	174	น้ำหนัก	60
รองเท้า	42	กระโปรง	-	อก	-	เอว	32
หมวก	-			สะโพก		ผม	สั้นดำ

REMARKS :

4.3 สถานที่ถ่ายทำ

ภาพยนตร์เรื่องนี้ทำการถ่ายทำทั้งหมด 5 สถานที่ โดยแบ่งเป็นย่านลาดกระบังสี่ที่ และ ย่านฝั่งธนหนึ่งที่ นั่นคือ วัดโบสถ์อินทรสารเพชร ส่วนอีกสามที่ก็เป็นร้านข้าวมันไก่ หอพัก อาคารเรียนและสถานีรถไฟ

4.3.1 กุฏิเจ้าอาวาสวัดโบสถ์อินทรสารเพชร

ภาพที่ 4.1 แพลนกุฏิ

ภาพที่ 4.2 บริเวณหน้ากุฏิ
วัชรพล ปักซี่, 2560

ภาพที่ 4.3 ภายในกุฏิ
วัชรพล ปักซี่, 2560

4.3.2 หอพัก

ภาพที่ 4.4 ภายในห้องหลังการเช่า
วัชรพล ปักซี่, 2561

4.3.3 ตึกวิจิตรศิลป์

ภาพที่ 4.5 ห้องปติมากรรม
วิชรพล ปักซี่, 2560

4.3.4 ร้านข้าวมันไก่

ภาพที่ 4.6 โต๊ะภายในร้านข้าวมันไก่
วิชรพล ปักซี่, 2561

4.3.5 สถานีรถไฟพระจอมเกล้า

ภาพที่ 4.7 สถานีรถไฟขณะรถไฟมา
วัชรพล ปักซี่, 2560

4.4 แผนการถ่ายทำ

การวางแผนถ่ายทำภาพยนตร์สั้นชิ้นนี้ถูกแบ่งการถ่ายทำไว้ทั้งหมดห้าวันภายในสองเดือน โดยที่ข้าพเจ้าได้แบ่งตารางการถ่ายทำไว้ดังนี้

4.4.1 แผนการถ่ายทำวันที่ 13 - 14 มีนาคม พ.ศ. 2561

การวางแผนถ่ายทำในครั้งนี้เป็นครั้งแรกโดยได้เริ่มจากฉากที่ที่ยากที่สุด ใช้ทีมงานเยอะที่สุด คือ ทุกฉากของภายในวัด เพราะฉากนี้เป็นสิ่งที่เชื่อมอะไรต่างๆในหลายๆฉาก ให้นักแสดงและทีมงานได้เข้าใจจังหวะในภาพยนตร์ชิ้นนี้ และที่สำคัญ ทำให้ทุกคนเข้าใจและมีไอเดียเดียวกับฉากอื่นที่จะถ่ายในครั้งต่อไป โดยเลือกให้ถ่ายตั้งแต่ 7.00 น. - 24.00 น. แล้ววันที่ 14 ค่อยเริ่มถ่ายต่อในช่วงบ่ายในฉากที่เบาขึ้นและกลับมาปิดท้ายที่ฉากที่สถานีรถไฟ

4.4.2 แผนการถ่ายทำวันที่ 24 - 25 เมษายน พ.ศ. 2561

การวางแผนถ่ายทำในครั้งนี้เป็นครั้งสุดท้ายที่จะใช้จำนวนทีมงานเยอะ โดยจะแบ่งเป็นวันละ 1-2 โลเคชั่น เพราะเป็นโลเคชั่นที่ใกล้ๆกัน และตัวละครเชื่อมโยงกันระหว่างวันได้ลงตัว โดยจะแบ่งเป็น ตัวละครเอกและเพื่อนโดยสถานที่จะเป็นตึกวิจิตรศิลป์และร้านข้าวจะถ่ายกันในวันที่ 24 เมษายน ตั้งแต่เวลา 8.00 น.-18.00 น.ส่วน ในฉากที่ห่อพักทั้งหมดจะถ่ายในเวลาเดียวกันของวันที่ 25 เมษายน

4.4.3 แผนการถ่ายทำวันที่ 30 - 2 เมษายน-พฤษภาคม พ.ศ. 2561

การวางแผนถ่ายทำในครั้งนี้เป็นครั้งสุดท้ายของกระบวนการโดยจะกลับไปบันทึกอะไรบางอย่างที่วัดเดิมอีกรอบ แต่ครั้งนี้จะไม่มีตัวแสดงเลย จะเน้นสำรวจวัดแห่งนั้นจริงๆ จึงเลือกช่วงวันพระใหญ่ที่จะมีพิธีปลงอาบัติและกิจกรรมของวัดที่ไม่สามารถคาดเดาว่าจะมีอะไรบ้าง โดยจะใช้ทีมงานแค่คนเดียวคือ ผู้บันทึกภาพ ก็จะเริ่มตั้งแต่ก่อนวันพระจนถึงหลังวันพระ

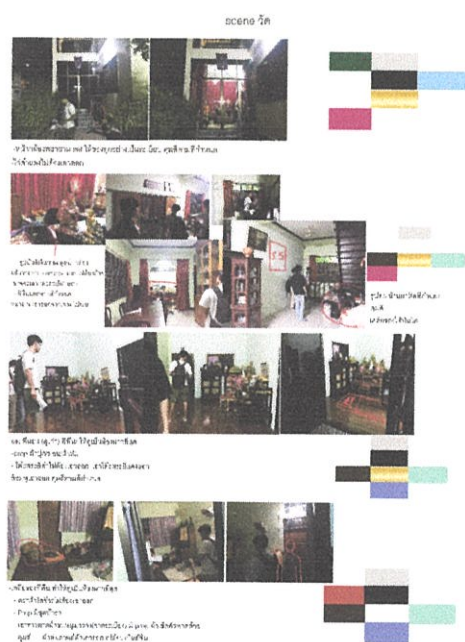
บทที่ 5

ขั้นตอนการถ่ายทำภาพยนตร์

5.1 การถ่ายทำภาพยนตร์

5.1.1 ช่วงแรก : วันที่ 13 - 14 มีนาคม พ.ศ. 2561

ฉากเลือกถ่ายในสองวันนี้คือฉากภายในวัดทั้งหมดโดยจะเริ่มในช่วงกลางวันก่อนและช่วงกลางคืนต่อเนื่อง โดยก่อนหน้าได้มีการนำฝ่ายศิลป์และฝ่ายกำกับภาพไปดูสถานที่และลองวางช็อตกันล่วงหน้าและจัดสรรอุปกรณ์ที่จะใช้ ส่วนในด้านของศิลป์เพียงแค่จัดวางสิ่งที่มีอยู่ภายในวัดให้เข้าที่ตามที่ผู้กำกับภาพและข้าพเจ้าต้องการ

ภาพที่ 5.1 แผนผังการจัดวางและควบคุมงานศิลป์
วัชรพล ปักชี, 2561

โดยเริ่มถ่ายทำกันตั้งแต่ช่วงเช้าในฉากที่ 9 โดยเริ่มไล่ถ่ายมาจากข้างบนกุฏิวัดก่อน โดยขั้นตอนการถ่ายทำฉากนี้ค่อนข้างยากนิดหน่อย เพราะยังไม่รู้จังหวะและอารมณ์ของนักแสดง ทำให้ต้องพยายามทำความเข้าใจกับนักแสดงและทีมงานอยู่หลายครั้ง กว่าจะผ่านในแต่ละช็อตไปได้มีการแก้ระหว่างตรงหน้าไม่ต่ำกว่า 7 ครั้ง ตลอดทุกช็อต

ภาพที่ 5.2 การถ่ายทำในฉากที่ 9
วัชรพล ปักซี่, 2561

ส่วนต่อมาย้ายลงมาถ่ายข้างล่างกุฏิวัดโดยมีทั้งฉาก 9 และ 10 ในช่วงหลังพักกินข้าวกลางวัน โดยในส่วนนี้จะยากขึ้นมาจากเดิมในการต้องคอยควบคุมนักแสดงที่มีหลายคน อีกทั้งยังต้องแข่งกับเวลา ช็อตดีของการถ่ายทำในช่วงนี้คือทีมงานทำหน้าที่กันได้อย่างดีเยี่ยม ทำให้ทุกอย่างผ่านไปได้อย่างราบรื่น

ภาพที่ 5.3 การถ่ายทำในฉากที่ 9
วัชรพล ปักซี่, 2561

ส่วนต่อมาเป็นส่วนที่ยากที่สุดในการถ่ายทำช่วงนี้คือในส่วนของช่วงกลางคืนโดยจะประกอบด้วยฉาก 6 และ 7 โดยวิธีการทำงานและการถ่ายทำต้องเปลี่ยนจากแผนที่วางไว้ตอนแรก เนื่องด้วยตัวบทสุมเสียงเกินกว่าจะให้เจ้าของสถานที่รับรู้ได้ จึงต้องเลื่อนถ่ายจากข้างในก่อนออกไปข้างนอกเพื่อให้ทันเวลากับที่เจ้าอาวาสจะกลับมา โดยทุกอย่างผ่านไปโดยราบรื่นเพียงแต่เวลาล่วงเลยไปไกลมากในตอนแรกวางไว้ให้เสร็จภายในเที่ยงคืนครึ่งแต่สุดท้ายทะลุไปถึงตีสาม ก่อนจะเดินทางกลับ

ภาพที่ 5.4 การถ่ายทำในฉากที่ 6,7
วัชรพล ปักซี่, 2561

เนื่องจากวันที่ 13 ทุกคนทำงานหนักและเกินเวลา ทำให้วันที่ 14 ข้าพเจ้าเลือกที่จะตัดการถ่ายในช่วงเช้าทิ้ง และเริ่มในการถ่ายแค้ในช่วงบ่ายโดยมีแค่ฉากเดียวคือฉาก 5 เท่านั้นโดยทุกอย่างเป็นไปได้อย่างราบรื่น

5.1.2 ช่วงที่สอง : วันที่ 24 - 25 เมษายน พ.ศ. 2561

ส่วนที่สองเป็นการถ่ายทำในส่วนของการเล่าเรื่องตามบทภาพยนตร์ ที่เหลือทั้งหมดคือฉากที่ 1-3 ที่จะถ่ายในวันแรก โดยสถานที่ที่มีที่ตักวิจิตรศิลป์ในช่วงเช้าและร้านข้าวมันไก่ในช่วงเย็น และในวันที่สองจะมีแค่ถ่ายภายในหอซึ่งเป็นฉากที่เหลือทั้งหมด โดยก่อนหน้าถ่ายทำข้าพเจ้าและฝ่าย

ศิลปินได้ไปเตรียมการและจัดวางให้เป็นอย่างที่ต้องการเช่นเดิมสามวันโดยสิ่งที่หนักที่สุดน่าจะเป็นในส่วนหอพักเพราะต้องสร้างให้ห้องเป็นห้องของตัวเองโดยเปลี่ยนรูปแบบจากห้องเดิมใหม่ทั้งหมด

ภาพที่ 5.5 ภายในหอพักก่อนการเซ็ท
วัชรพล ปักซี่, 2561

ภาพที่ 5.6 ภายในหอพักหลังการเซ็ท
วัชรพล ปักซี่, 2561

การถ่ายทำในรอบนี้เป็นไปอย่างราบรื่นขึ้นมาก เพราะนักแสดงเข้าใจบทบาทพยานตร์ของข้าพเจ้ามากขึ้น ทำให้ปัญหาในการถ่ายรอบนี้มีเพียงเล็กน้อย โดยวันแรกนี้ถ่ายทำไปทั้งหมดสามฉากคือ ฉากที่ 1 ฉากที่ 2 และ ฉากที่ 3

ภาพที่ 5.7 การถ่ายทำในฉากที่ 2
วัชรพล ปักซี่, 2561

วันที่สอง วันสุดท้ายของการถ่ายทำในฉากที่เหลือตามบทภาพยนตร์ทั้งหมดโดยเหลือสองฉากนั้นก็คือฉากที่ 4 และ 8 โดยทั้งสองฉากนี้ถ่ายทำภายในห้องพักทั้งหมดทำให้การทำงานนั้นง่ายขึ้นมาก ๆ โดยแบ่งฉากที่ 4 ถ่ายทำในช่วงเช้า และ ฉากที่ 8 ถ่ายทำในช่วงบ่ายถึงเย็น โดยการถ่ายทำค่อนข้างเป็นไปอย่างราบรื่น โดยถ่ายทำเสร็จภายในช่วงค่ำ

ภาพที่ 5.8 การถ่ายทำในฉากที่ 4
วัชรพล ปักซี่, 2561

ภาพที่ 5.9 การถ่ายทำในฉากที่ 8
วัชรพล ปักซี่, 2561

5.1.3 ช่วงที่สาม : วันที่ 30-2 เมษายน-พฤษภาคม พ.ศ. 2561

ส่วนสุดท้ายนี้เป็นช่วงที่ข้าพเจ้าอยากกลับไปบันทึกอะไรที่วัดที่เคยไปถ่ายมาครั้งแรก แต่จะเป็นการบันทึกในรูปแบบการสังเกตการณ์วิถีชีวิต บรรยากาศ ของพื้นที่นั้นจริงๆเลยได้เลือกไปในช่วงก่อนวันพระที่ได้เคยกล่าวไว้ แต่คราวนี้ข้าพเจ้านำไปเพียงแค่อั่งตงตัวเดียวเท่านั้นเพื่อไม่ให้เกิดการตื่นตัวของผู้คนแถวนั้นอย่างปัญหาในรอบแรกที่ประสบมา ในวันแรกของการถ่ายทำ ข้าพเจ้ายังไม่ได้เริ่มถ่ายเสียทีเดียวแต่เอาตัวเองเข้าไปอยู่ให้คนในวัดคุ้นชินเสียก่อน และระหว่างนั้นข้าพเจ้าก็ค้นหาสิ่งที่น่าสนใจ ในวันต่อมาจึงค่อยเริ่มบันทึกภาพพวกเขาเหล่านั้น วันนั้นเป็นวันพระมีการสวดพิธีปลงอาบัติที่ข้าพเจ้าต้องการบันทึกและติดตามเหล่าพระหนุ่มในวัดแห่งนี้ ผลที่ได้ถือว่าน่าพอใจ แต่มีบางอย่างที่รู้สึกเสียดายเพราะไม่ได้บันทึกเอาไว้เพราะเกิดความกลัวบางอย่างขึ้น

บทที่ 6

ขั้นตอนหลังการถ่ายทำภาพยนตร์

หลังจากทำการถ่ายทำภาพยนตร์เสร็จทั้งในส่วนข่าวเจ้าได้ลองนำมาตัดต่อเข้าด้วยกัน โดยรอบแรกข่าวเจ้าตัดต่อตามบทภาพยนตร์ทุกอย่างและในรอบที่สองเป็นการนำมาเล่าเรื่องใหม่ทั้งหมด

6.1 การตัดต่อและการลำดับเรื่อง

6.1.1 การตัดต่อแบบตามเนื้อเรื่อง (Rough Cut)

ขั้นตอนแรกข่าวเจ้าได้ลองนำฟุตเทจทั้งหมดมาทำการตัดต่อตามบทภาพยนตร์ โดยการไล่เรียงที่ละฉากตามที่เขียนเอาไว้

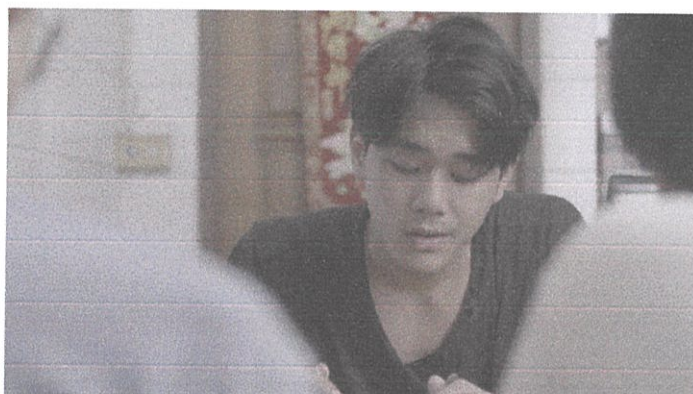
ซึ่งพอทำการตัดต่อออกมาเรียบร้อยแล้วนั้น ข่าวเจ้าพบว่าการตัดต่อตามเนื้อเรื่องที่เล่าไม่สามารถเล่าเรื่องออกมาได้ตามที่ข่าวเจ้าต้องการ บางอย่างดูขาดดูเกิน ไปอยู่บ้าง มีบางอย่างที่ดูไม่น่าสนใจเท่าที่ต้องการ จึงได้ทำการแก้ไขในการตัดต่อแบบละเอียด

6.1.2 การตัดต่อแบบทดลองเล่าเรื่องใหม่ทั้งหมด (Fine Cut)

โดยในขั้นตอนนี้ข่าวเจ้าได้นำฟุตเทจที่มีมาร้อยเรียงเปลี่ยนโครงสร้างของโครงเรื่องใหม่ทั้งหมดโดยทดลองเปลี่ยนไปทั้งสิ้น 7 โครงสร้างก่อนมาเจอโครงสร้างที่คิดว่าพอใจที่สุด โดยวิธีสร้างเหตุการณ์ใหม่ให้ตัวละคร ซึ่งแตกต่างไปกับบทภาพยนตร์ที่เขียนไว้อย่างสิ้นเชิง แต่มีความกระชับของการเล่ามากยิ่งขึ้น

6.2 การทำสีภาพยนตร์

เนื่องจากก่อนการถ่ายทำซ้ำพเจ้าและผู้กำกับภาพและผู้กำกับศิลป์ได้กำหนด Mood and Tone ของภาพยนตร์ไว้ประมาณหนึ่ง สีต่างๆจะถูกควบคุมไว้ได้เป็นอย่างดี ทำให้ง่ายต่อการนำมาปรับแต่งแก้ไข

ภาพที่ 6.1 ก่อนการทำสีภาพยนตร์
วัชรพล ปักซี่, 2561

ภาพที่ 6.2 หลังการทำสีภาพยนตร์
วัชรพล ปักซี่, 2561

6.3 การทำเสียงภาพยนตร์

6.3.1 เสียงบรรยากาศ (Ambience)

ภายในภาพยนตร์จะเลือกใช้เสียงบรรยากาศเป็นตัวขับเคลื่อนในเรื่องเป็นหลักโดยที่ไม่มีเสียงดนตรีประกอบอื่นๆเลยภายในเรื่อง เสียงบรรยากาศภายในเรื่องจึงค่อนข้างทำงานหนักภายในเรื่อง โดยพยายามใช้เสียงจากสถานที่จริงมาปรับแต่งเพื่อให้เกิดการติดตามและไปกับภาพ และที่สำคัญคือเสียงบรรยากาศภายในเรื่องจะถูกนำมาเป็นสิ่งที่เชื่อมระหว่างการเปลี่ยนฉากด้วย เช่น เสียงรถไฟจะมาขณะที่อยู่ปลายฉากในห้อง เป็นต้น

6.3.2 เสียงประกอบ (Foley)

ข้าพเจ้าได้ทำการสร้างเสียงประกอบขึ้นมาใหม่ทั้งเรื่องเนื่องจากระหว่างการถ่ายทำมีเสียงบางอย่างรบกวนจนไม่สามารถใช้เสียงนั้นได้ และเพื่อให้ง่ายต่อการควบคุมข้าพเจ้าจึงเลือกที่จะทำเสียงประกอบใหม่ทั้งหมด ทั้งเสียงเท้าเดิน เสียงการวางวัตถุ อิริยาบถอื่นๆอีก เป็นต้น

6.3.3 ดนตรีประกอบ (Music Score)

ภาพยนตร์สั้นเรื่องนี้ประกอบด้วยดนตรีประกอบเพียง 1 เพลงเท่านั้น โดยข้าพเจ้าได้เลือกเพลงผลไม้ ของ ฌักทรี สนิทวงศ์ ณ อยุธยา มาเป็นเพลงประกอบตอนจบของภาพยนตร์สั้นเรื่องนี้ โดยเลือกใช้ช่วงของเพลงที่ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นเนื้อหาเพลงมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาของงานของข้าพเจ้า

บทที่ 7

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

7.1 บทสรุป

ภาพยนตร์สั้นเรื่อง “วิภูสงสาร” เป็นผลงานชิ้นหนึ่งที่ทำให้ข้าพเจ้าได้รับประสบการณ์แปลกใหม่หลายอย่าง เกิดปัญหาระหว่างการดำเนินงานมากมายที่ต้องแก้ไขกันระหว่างผลิตรายงาน รวมถึงได้ทดลองสิ่งแปลกใหม่มากมายระหว่างการผลิตรายงานชิ้นนี้ แต่สิ่งที่ข้าพเจ้าได้เรียนรู้มากที่สุดระหว่างกระบวนการทำงานชิ้นนี้ คือข้าพเจ้ารับรู้ถึงรูปแบบการทำงานที่ข้าพเจ้าจะเลือกทำในภายภาคหน้ามากกว่ามาชื่นชมหรือหาความภูมิใจกับผลงานชิ้นนี้ แน่นอนว่าผลงานชิ้นนี้ตั้งศักยภาพการทำงานของข้าพเจ้าออกมาได้มากที่สุดตลอดระยะเวลาสี่ปีที่ผ่านมา แต่ขณะเดียวกันข้าพเจ้าค้นพบว่าไม่ใช่แนวทางการทำภาพยนตร์ของข้าพเจ้า ตลอดระยะเวลาการถ่ายทำข้าพเจ้าไม่สามารถมองภาพที่ออกมาว่ามันสวยหรือการกระทำของนักแสดงว่ามันมีคุณค่าได้เลย การทำงานของทีมงานที่ไม่ได้บันทึกต่างหากที่ช่างมีคุณค่ากับข้าพเจ้าเสียเหลือเกิน สิ่งนี้ทำให้ข้าพเจ้าเข้าใจว่าข้าพเจ้าไม่ศรัทธากระบวนการเลียนแบบหรือผลิตซ้ำความเป็นมนุษย์ในภาพยนตร์ ข้าพเจ้าเชื่อในรูปแบบสารคดีมากกว่า

บทสรุปของผลงานชิ้นนี้จึงเป็นเหมือนประตูให้ข้าพเจ้าได้เลือกไปสร้างสรรค์ผลงานด้วยวิธีการของการบันทึกความจริงมากกว่าการถ่ายทอดการเลียนแบบความจริง แต่ถ้าถามว่าผลงานชิ้นนี้เป็นที่น่าพอใจไหมสำหรับข้าพเจ้าก็ถือว่าเป็นที่น่าพอใจพอสมควรเลย แล้วมันก็บรรลุเป้าหมายที่คาดหวังไว้ตอนต้นด้วยเช่นกัน

7.2 ปัญหาในการผลิตภาพยนตร์

สิ่งที่ปัญหาหลักของข้าพเจ้าในการทำงานชิ้นนี้คงจะเป็นเรื่องเวลาและการจัดการอะไรก็ตามที่เกี่ยวกับกองถ่าย เพราะข้าพเจ้าเลือกที่จะบริหารทุกอย่างเพียงคนเดียว ทำให้ต้องวิ่งวนทำ-

นุ่นทำนี้ไปมาทำให้เสียเวลาทำในสิ่งที่ข้าพเจ้าควรจะต้องอยู่กับมัน เช่น การพัฒนาในด้านของการแสดงของตัวละคร หรือพัฒนาบทภาพยนตร์ เป็นต้น

7.2.1 แนวทางการแก้ไขปัญหาในการผลิตภาพยนตร์

เมื่อเกิดปัญหาขึ้นข้าพเจ้าเลือกใช้วิธีแก้ปัญหาโดยการสรรหาคนที่ไว้ใจ และมีใจจะมาร่วมงานกับข้าพเจ้า รวมถึงมีความเข้าใจในงานของข้าพเจ้าเข้ามาช่วยมากยิ่งขึ้นเพื่อแบ่งเบาภาระของข้าพเจ้าให้เบาลง และอีกข้อสำคัญคือข้าพเจ้าต้องรู้จักไว้ใจคนอื่นให้มาช่วยเรามากขึ้น

7.3 ปัญหาด้านบทภาพยนตร์

การพัฒนาให้บทภาพยนตร์ชวนหลงใหลน่าติดตามนับเป็นเรื่องที่ยากสำหรับข้าพเจ้า แต่สิ่งที่ยากที่สุดในการเขียนบทภาพยนตร์ของข้าพเจ้าคือการเขียนยังไงให้รู้สึกถึงความจริง ความสมเหตุสมผลของการกระทำ

7.3.1 แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านบทภาพยนตร์

ข้าพเจ้าได้เข้าไปคลุกคลีอยู่กับสถานที่ที่เคยเกิดเหตุการณ์ในบทภาพยนตร์เป็นเวลาสองเดือน และเห็นอะไรต่อมิอะไรมากมายในระหว่างนั้น ทำให้ได้เห็นมุมมองและมิติของตัวละครเหล่านั้นอย่างชัดเจน และยังได้ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำภาพยนตร์มาให้แนวคิดต่างๆในการทำภาพยนตร์เรื่องนี้ จึงทำให้ข้าพเจ้ามีพัฒนาการในของด้านบทภาพยนตร์เพิ่มขึ้นไปอีก

7.4 ปัญหาด้านการตัดต่อภาพยนตร์

หลังจากถ่ายทำออกมาเสร็จสมบูรณ์เรียบร้อยแล้ว ข้าพเจ้าพบว่าไม่สามารถที่จะตัดต่อตามบทภาพยนตร์ได้ เนื่องจากหากตัดต่อตามบทภาพยนตร์แล้ว ภาพยนตร์เองจะมีความขาดเกินและไม่เล่าเรื่องตามที่ข้าพเจ้าต้องการเลยแม้แต่น้อย

7.4.1 แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการติดต่อภาพยนตร์

ข้าพเจ้าได้ลองนำแต่ละฉากมาร้อยเรียงสลับกันใหม่ทั้งหมดซึ่งเป็นการทดลองสำหรับตัวข้าพเจ้าเอง สำหรับภาพยนตร์สั้นเรื่องนี้จำเป็นต้องพึ่งพาการติดต่อช่วยในระดับหนึ่ง เพื่อให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น จากปัญหาต่างๆมากมายระหว่างการถ่ายทำ หรือภาษาเขียนที่พอมายเปลี่ยนเป็นภาษาภาพแล้วไม่ได้ให้คุณค่าต่องานเพียงพอ

7.6 ข้อเสนอแนะ

การมีวินัยต่อตนเองเป็นสิ่งสำคัญในงานภาพยนตร์ แต่สิ่งที่ควรมีมากที่สุดคือความถวิลหาต่อมัน ความเอาใจใส่ต่อมัน มีความเอาใจใส่อย่างเดียวไม่พอ ต้องมีให้พอต่อสิ่งที่กำลังจะทำด้วย ข้าพเจ้าเองเกิดอาการท้อไปพักใหญ่ๆระหว่างทาง แต่ก็กลับมาได้เพราะความรักความใส่ใจต่อสิ่งที่ตัวเองทำ ไม่ต้องหวังว่าผลงานมันจะออกมาในรูปแบบไหน แต่ระหว่างกระบวนการสร้างผลงานนั้นมันให้อะไรกับเราบ้าง สิ่งน่าจะเป็นคุณค่าที่สุดของการสร้างสรรค์งานภาพยนตร์ในมุมมองของข้าพเจ้า

บรรณานุกรม

อำพรพรรณ โอตระกุล, คนนอก(Albert Camus 2553)

ทองกร โภคธรรม, ร่างกายใต้บังการ(Michel Foucault 2558)

พินิจ รัตนกุล. ปรัชญาแห่งความไร้เหตุผล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สามัญชน, 2556.

อานันท์ กาญจนพันธุ์, คิดอย่างมิเชล ฟูโกต์ คิดอย่างวิพากษ์ : จากวาทกรรมของอัตบุคคล ถึงจุดเปลี่ยนของอัตตา พิมพ์ครั้งที่2.(เชียงใหม่ :มหาวิทยาลัยเชียงใหม่2555)

ศักดิ์ชัย นิรัญทวี ปรัชญาเอ็กซิสเตนเชียลลิสม์. พิมพ์ครั้งที่ 2.(กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วลี,2526)

ภาษาต่างประเทศ

Gabriele Quinque. Sisyphus im Amt[online],(<http://www.gabriele-quinque.de/sisyphos-im-amt.html>)

The Guardian. Luc and Jean Pierre Dardenne interview at The BFI. [Online].

Accessed 6 November 2016 (<https://www.theguardian.com/film/2006feb/11/features>)

ภาคผนวก

งบประมาณที่ใช้ในการถ่ายทำ

1. อุปกรณ์ในการถ่ายทำ

หัวข้อ	จำนวน	งบประมาณ(บาท)	หมายเหตุ
Panasonic lumix GH5	1	-	ของผู้กำกับภาพ
Super speed s16 Lens set	1	-	Vs servise
Small Hd 702 monitor	1	-	Vs servise
Filter hollywood black magic	1	-	Vs servise
ND Set (3,6,9,1.2,1.5,1.7, 2.1)	1	-	Vs servise
MATTEBOXES	1	-	Vs servise
Tv logic 5.1	1	-	Vs servise
FF5 follow focus	1	-	Vs servise
Sachtler ace L	1	-	Vs servise

HMI 1.2 K	2	3600	good best light Handy Gear
Kino flo 4x4	1	2200	good best light Handy Gear
Par can	2	400	good best light Handy Gear
Tungsten 650w	2	500	good best light Handy Gear
Tungsten 300w	2	400	good best light Handy Gear
Tungsten 150w	2	300	good best light Handy Gear
Dedo light	1 set	1000	good best light Handy Gear
3x2 Diffusion Frames 216,250,251,252,0 pal	1 set	1200	good best light Handy Gear
4x4 Diffusion Frames 216,250,251,252,0 pal	1 set	1600	good best light Handy Gear
CTB Full,Half,quater Gel	1 set	-	good best light Handy Gear

CTO Full,Half,quater Gel	1 set	-	good best light Handy Gear
Zoom H6	1	-	โรงถ่าย
wireless	4	-	โรงถ่าย
Microphone boom	1	-	โรงถ่าย
รวม		11,200บาท	

2. สถานที่ในการถ่ายทำ

หัวข้อ	งบประมาณ(บาท)	หมายเหตุ
หอพัก	-	ไม่เก็บค่าใช้จ่ายสถานที่
วัด	3000	
สถานีรถไฟ	-	ไม่เก็บค่าใช้จ่ายสถานที่
ภาค วจ.	-	ไม่เก็บค่าใช้จ่ายสถานที่
ร้านข้าว	500	
รวม	3500บาท	

3. นักแสดง

หัวข้อ	จำนวน	งบประมาณ(บาท)	หมายเหตุ
เอก	1	5000	รวมตลอดงาน
พระ	1	2000	รวมตลอดงาน
เพื่อน	2	-	ยินดีแสดงให้
เด็กวัด	1	-	ยินดีแสดงให้
เด็กมัธยม	1	-	ยินดีแสดงให้
หญิงชรา	1	1000	
ลูกสาวหญิงชรา	1	1000	
รวม		9000 บาท	

4. ทีมงาน

หัวข้อ	จำนวน	งบประมาณ(บาท)	หมายเหตุ
Focus Puller	1	8000	รวมตลอดงาน
Best Boy	1	3000	รวมตลอดงาน
ช่างไฟ	4	8000	รวมตลอดงาน
รวม		19,000	

5. เบ็ดเตล็ด

หัวข้อ	งบประมาณ(บาท)	หมายเหตุ
เดินทาง	5,000	-
set art ปรืออบต่างๆ	5,000	-
เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย	-	ใช้ของนักแสดงและยืมคนที่มี
อาหารเครื่องดื่ม	7,000	-

เบ็ดเตล็ด	3,000	-
รวม	20,000 บาท	

รวมงบประมาณที่ใช้ทั้งหมด 62,700 บาท (หกหมื่นสองพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ -สกุล นาย วัชรพล ปักซี่
 ที่อยู่ 119/17 หมู่ 7 ถนน บางกรวยจงถนนอม ตำบล มหาสวัสดิ์ อำเภอ
 บางกรวย จังหวัด นนทบุรี 11130
 E-mail : watcharapol.ps@gmail.com

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2550 - 2552 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนทวีธาภิเศก
 พ.ศ. 2553 - 2555 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนทวีธาภิเศก
 พ.ศ. 2557 - 2561 ระดับชั้นปริญญาตรีศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาภาพยนตร์และ
 ดิจิทัลมีเดีย ภาควิชาศิลปะศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ผลงาน

พ.ศ. 2558 กำกับภาพยนตร์สารคดี silence of suicide (14:07min)
 ได้รับคัดเลือกเข้าฉายใน Filmvirus Wildtype 2016
 (Bangkok,Thailand)

พ.ศ. 2559 เข้าร่วมผลิตสารคดีโทรทัศน์รายการ ก(ล)างเมือง ช่อง Thai PBS
 (Bangkok,Thailand)